

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689 | 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1964 | ΑΡΙΘ. 21

“ΕΚΑΣ ΟΙ ΒΕΒΗΛΟΙ,”

Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν εὐνοεῖ τὴν παράδοσιν. Ἀφ’ ὅτου ἐνεφανίσθη ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδέποτε ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἐντατικώτερος ὁ μόχθος του. Καὶ οὐδέποτε ἀπέβη ἀποδοτικώτερα ἢ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα. Διότι διὰ τῆς συνεχοῦς ἀποκαλύψεως αἰτιωδῶν φυσικῶν νόμων πραγματοποιοῦνται, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, πρακτικαὶ ἐφαρμογαί, αἱ ὁποῖαι ἐξασφαλίζουν τὴν λαβὴν καὶ τὴν κυριαρχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως.

Ἐκθαμβωτικά δὲ ὄντως εἶναι τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου. Καὶ δὲν σεμνυόμεθα ἀπλῶς δι’ αὐτά. Ἀλλὰ καὶ αἰσθανόμεθα συχνότατα δέος καὶ ἱλιγγον διὰ τὰς ἐφαρμογὰς τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως. Διότι αἱ ἐπιτυχίαι τῆς Τεχνικῆς δὲν ἀπέσπασαν ἀπλῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοὺς μητρικοὺς κόλπους τῆς γῆς, διὰ νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς τὸ διάστημα, θρασύσπλαγγνον ἐρευνητὴν τοῦ μυστηρίου του καὶ τῆς ἀπειρότητός του. Ἀλλὰ καὶ τὸν παρέδωκαν ἀνίσχυρον καὶ ἀνυπεράσπιστον εἰς καταπληκτικὰς καταστροφικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἀπεδέσμευσεν!

★

Ὁφείλομεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας μας αὐτὰς ἀνυψώθη ποιοτικῶς ἡ ὑλικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἀνεπτύχθη ραγδαίως ἡ παραγωγή· ἠυξήθη ἡ δυνάμεις του· πολλαπλασιάζονται τὰ ὑλικά ἀγαθὰ· καὶ ἀξιοθαύμαστα τεχνικὰ ἐπιτεύγματα ἀπελευθερώνουν συνεχῶς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν σκληρὸν βιοτικὸν μόχθον τοῦ παρελθόντος. Καὶ

ὑπάρχει σήμερον ὑπεραφθονία τεχνικῶν εὐρημάτων, ποὺ τροποποιοῦν συνεχῶς τὸν γνωρίμων ρυθμὸν τῆς ζωῆς. Διότι τὸ πνεῦμα ἀδυνατεῖ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Τεχνικὴν εἰς τὸ ὕψιστον τέλος· με ἀποτέλεσμα ν’ ἀλλοιώνεται ἢ συνειδησις τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀποβαίνει οὗτος, ἀνεπιγνώστως, ἀντιπαραδοσιακός. Διότι ὁ ἐσωτερικὸς του κόσμος βυθίζεται, ὅλοεν καὶ περισσότερον εἰς τὴν σκιάν. Καὶ ἀποσύρεται εἰς τὸ βάθος, καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα χορηγοῦν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀνεσιν καὶ δύναμιν. Καὶ ὅπως λέγει ὁ ποιητής:

*Χωρὶς περίσκεψιν, χωρὶς λύπην, χωρὶς αἰδῶ
μεγάλα καὶ ὑψηλὰ τριγύρω μου ἔκτισαν τείχη..
Καὶ ὅμως δὲν ἄκουσα ποτὲ κρότον κτιστῶν ἢ ἤχον...*

★

Καὶ εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ σύγχρονος τεχνικὴ μηχανοποιεῖ συνεχῶς τὴν ζωὴν καὶ ὅτι τὴν σφραγίζει, με τὴν ἰδικὴν τῆς ὑλιστικῆς καὶ ἀντιπαραδοσιακῆς σφραγίδα. Ἐμφανίζεται τοιοῦτοτρόπως μία διάστασις καὶ μία ρῆξις τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου πρὸς τὴν πατροπαράδοτον ἀκεραιότητα καὶ πλαστικότητα. Μία ἀμαρτωλὴ καὶ ἀνικανοποίητος ἀπληστία ὑλικῶν ἀγαθῶν τὸν διακατέχει. Καὶ συνδρόμως, μία αὔξουσα ἐξασθένησις τῆς πνευματικότητός του. Καὶ ὅσον διευρύνονται αἱ ἀνάγκαι του καὶ αἱ ἐπιθυμίαι του διὰ τὴν ἀπόκτησιν ὑλικῶν ἀγαθῶν, τόσον καὶ συνθλίβεται ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεώς του καὶ τῆς συνειδήσεώς του. Καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, καὶ ἡ ἠθικὴ κατάστασις τοῦ ἀν-

θρώπου ἀποκτᾶ ἀποφασιστικὴν κρισιμότητα. Ὁ ὠφελισμὸς καὶ ὁ εὐδαιμονισμὸς ἀποβαίνουν σκοπὸς τῆς ζωῆς του, καὶ τὸ κριτήριον τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Καὶ ἀγνοῶν, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ βάρος καὶ τὴν ἀνήσυχον φροντίδα διὰ τὸ παρελθόν, αἰσθάνεται ὠχρῶσαν ἐντὸς του τὴν «θεῖαν εἰκόνα». Παραδίδεται τοιοῦτοτρόπως ἡ κοινωνικὴ ζωὴ εἰς τὴν ἐπιθετικότητα τῶν ἀποσυνθετικῶν δυνάμεων. Καὶ τὸ κακὸν ἐπιτείνεται ἀπὸ τὴν εὐρνομένην συνεχῶς διάδοσιν τῆς οὐτοπιστικῆς κομμουνιστικῆς κοσμοθεωρίας. Ἡ ὁποία ἐννοεῖ τὴν ζωὴν, ὡς μίαν ἐξαναγκαστικὴν καὶ μηχανικὴν ἀπλῶς ὀργάνωσιν τῆς κοινωνίας. Καὶ ἀπορρίπτουσα τὴν αὐτόνομον ἀξίαν τοῦ προσώπου, τὸ θεωρεῖ ὡς ὄργανον τῆς οἰκονομικο-κοινωνικῆς ἐξελίξεως τῆς ζωῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας οὐδεμία θεία ροπή καὶ οὐδεμία πνευματικὴ ἔνωσις ὑφίσταται!

★

Ἐδώσαμεν ἀνωτέρω μίαν ἀναλυτικωτέραν εἰκόνα τῶν συγχρόνων τάσεων καὶ διαθέσεων. Διότι πιστεύομεν, ὅτι καιρὸς ἐπὶ τέλους εἶναι νὰ τεθῆ «ὁ δάκτυλος ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἡλῶν». Καὶ ὅτι μόνον ἡ σαφήνεια τῆς διαγνώσεως καὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ κακοῦ, θὰ ὀπλίσῃ τὰς ψυχάς, μὲ τὴν ἀπαραίτητον ἀποφασιστικότητα, πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν παντοειδῶν «εἰκονοκλαστῶν», μὲ ἐμπνέουσαν ἡγέτιδα τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας. Διότι ἡ νίκη εἶναι ἔργον τῆς Ἐκκλησίας μᾶλλον ἢ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Κράτους.

Ὑπερεπλέονασεν ἀτυχῶς τὸ κακὸν. Καὶ ἡ μὴ συνειδητοποιήσις του ἐμφαίνει νάρκην ἠθικὴν χειμερίαν, κατ' ἐξοχὴν ἐπικίνδυνον. Σημαίνει ἀκόμη, νομίζομεν, ἀσύγνωστον ἐγκατάλειψιν καὶ αὐτόχρομα προδοσίαν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων μας. Καὶ εἶναι καιρὸς ν' ἀποβῆ ἔμβλημα μας καὶ καθοδηγός μας, εἰς

πᾶσάν μας ἐνέργειαν, τὸ περίφημον προγονικὸν μας δίδαγμα, τὸ «μηδὲν κινεῖν ἀλογίστως». Καὶ ἡ Πυθαγόρειος ἐπιγραφή «Ἐκάς οἱ βέβηλοι» ν' ἀναρτηθῆ εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν προμετωπίδα. Τὸ ἀντίθετον, θ' ἀπετέλει ὅπως ἀπαράδεκτον ἀντικοινωνικὴν καὶ ἀντεθνικὴν ἀντίληψιν. Διότι πρέπει — τὸ ταχύτερον — νὰ δημιουργηθῆ ἕνας κόσμος ἠθικώτερος καὶ πνευματικώτερος ἀπὸ τὸν σημερινόν· πού δυστυχῶς, μὲ ὅλεν ἀύξανομένην προκλητικότητα, ἐμπτύει τὴν παράδοσιν καὶ μυκτηρίζει κυνικῶς τὰς παραδεδεγμένας, ἠθικὰς καὶ πνευματικὰς μας ἀξίας.

★

Καὶ βεβαίως δι' ὅλα τὰ Ἔθνη καὶ δι' ὅλους τοὺς λαοὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἡ Παράδοσις καὶ ἡ ὀργανικὴ σύνδεσις τοῦ παρελθόντος μὲ τὸ παρὸν ἀποτελοῦν τὸ πνευματικὸν βάθος των, καὶ πολῦτιμον στοιχεῖον εὐσταθείας τῆς πορείας των εἰς τὸν στίβον τῆς προόδου. Διὰ τὸ Ἔθνος μας ὅμως τὸ αἵτημα τοῦτο ἐπαυξάνεται εἰς τὸ πολλαπλάσιον. Ὅχι μόνον διότι ἔχομεν ἐπιδοθῆ φρενήρεις εἰς ἕνα στεῖρον, ἄγονον καὶ ἀποκρουστικώτατον μιμητισμὸν ξένων τρόπων, καὶ ξένων ἐντελῶς πρὸς τὰς παραδόσεις μας μεθόδων ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἰδική μας Παράδοσις εἶναι μεγαλειώδης. Καὶ ἐκτείνεται εἰς χιλιετηρίδας. Ἀπὸ τοῦ Κρητικοῦ καὶ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἕως τὸ ἐξαίσιον θαῦμα τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Βυζαντινοῦ καὶ τοῦ νεοελληνικοῦ λαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἡ χώρα μας εἶναι τὸ θεόγραφον παλίμψηστον ἀλληλοδιαδόχων μεγάλων πολιτισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν καὶ θ' ἀποτελοῦν τὸ σπέρμα καὶ τὸ ἐμβόλιον, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀνεγεννήθη καὶ θ' ἀναγεννᾶται ὁ κόσμος. Ἀλλὰ θὰ συνεχίσωμεν.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΟΥ

Η ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΟΥ

Συνήθως παραγνωρίζεται ή προσφορά, ή θρησκευτικο-ήθική συμβολή και ή εϋθύνη του άπομακρυνόμενου από την πατρίδα του και από την Έκκλησίαν του Μετανάστου εις τόν νέον τόπον, όπου μεταβαίνει. Φεύγει διά νά επιστρέψη πλούσιος.

Άλλά τό κίνητρόν του δέν πρέπει νά εΐναι μόνον ή οικονομική βελτίωσις και ό θησαυρισμός. Υΐάρχουν και άλλοι ευγενέστεροι όραματισμοί και επιδιώξεις. Οί όραματισμοί αυτοί άλλοτε ελίκνιζον τούς προγόνους μας και έρρυθμιζον την ευεργετικήν επίδρασιν του πολιτισμοϋ και τών θρησκευτικών αξιών εις τό νέον περιβάλλον των. Με άλλας λέξεις, άνεδεικνύοντο φορείς τής προγονικής κληρονομίας, μεταλαμπαδεύοντες ό,τι ώραΐον και ευγενές περικλείει ό Έλληνο-χριστιανικός πολιτισμός. "Όταν παραθεωρηθούν τά ελατήρια αυτά, τότε ό Μετανάστης κινδυνεύει νά καταντήση τυχοδιώκτης, οϋδέν άλλο έχων κατ'αυτοϋν ειμή τό χρήμα, την δόξαν και τας απολαύσεις.

"Ας επιχειρήσωμεν μίαν χρονολογικήν αναδρομήν των πρώτων μεταναστών.

★

Ό Χριστιανισμός εξηπλώθη τούς πρώτους αιώνας κυρίως και προπαντός από την μαρτυρίαν και τόν ζήλον ευσεβών λαϊκών. Ό Άπ. Παϋλος όταν έφθασεν εις την Ρώμην εϋρεν ήδη Χριστιανικήν κοινότητα συγκεκροτημένην. Εις τά παράλια τής βορείου Άφρικής εις την Καρθαγένην, Λιβύην και τούς μεγάλους λιμένας τής Μεσογείου, τό Ευαγγέλιον διεδόθη είτε υπό ναυτικών είτε υπό εμπόρων, οί όποιοί επικοινωνούν με τά εμπορικά και ναυτικά κέντρα τής Μ. Άσίας. Άνευ προσταγής, αυθορμητώς μετεβάλλοντο εις θερμούς κήρυκας.

Τό φαινόμενον αυτό εΐναι ακόμη πλέον εμφανές εις τας παραμονάς τής πτώσεως του Βυζαντίου ή μετά την πτώσιν τής Κωνσταντινουπόλεως.

"Όλοι οί μεταναστεύσαντες και εκπατρισθέντες εξ ανάγκης τεχνίται, λόγιοι, επιστήμονες εις την Ίταλίαν και εις τά φιλόξενα μέρη τής Δ. Ευρώπης μετέδιδον συγχρόνως και κάτι από τά βιώματα και τόν πολιτισμόν τους. Εΐναι δέ πανθολογούμενον, ότι ή Αναγέννησις οφείλεται κατ'απολύτον εις τό μέγα αυτό κύμα τής εξόδου των ευσεβών επιστημόνων και λογάδων του θνήσκοντος Βυζαντίου.

Η σημερινή πραγματικότητα δυστυχώς εΐναι αποκαρδιωτική. Δέν μās επιτρέπεται νά μιωπάζωμεν. Γνωρίζομεν, ότι οί περισσότεροι εξ ήμῶν οί όποιοί αποδημοϋν πρὸς τό εξωτερικόν έχουν όλίγας σχέσεις με την Έκκλησίαν. Η πίστις των εΐναι αποχρωματισμένη. Και όχι μόνον δέν εΐναι μεταδοτικοί, αλλά αντιθέτως, ύφίστανται με καταπληκτικήν ευκολίαν

την διαβρωτικήν επίδρασιν του άρνητικού περιβάλλοντος και τής κάθε είδους κακίας καλυπτομένης συχνότατα με τά πλέον έντονα έλκυστικά συνθήματα. Και επιστρέφουν επαναπατριζόμενοι με τόσας ρωγμάς και άβαρίας ήθικάς. Τελείως άγνώριστοι.

Εϋρισκόμεθα εις μίαν εποχήν όπου, θέλομεν ή δέν θέλομεν, άφορμαί επαφών και επικοινωνίας με τόν «έξω κόσμον», μεταξύ άλλων ένθῶν και θρησκευτών εΐναι συχνότεροι παρά άλλοτε. Μηχανικοί, ιατροί ζητούνται από παντού, κυρίως δέ από τά νεοδημιουργούμενα εις την Άφρικήν και την Άσίαν κράτη. Ειδικευμένα στελέχη ζητούνται με άδρους μισθούς πρὸς διοργάνωσιν των υγειονομικών των ύπηρεσιών και τής βελτιώσεως τής ένθικῆς οικονομίας. Δίδονται επομένως θαυμάσια ευκαιρίαί όπως διά των επαγγελματικών των επαφών και των αναποφεύκτων κοινωνικών γνωριμιῶν εκδιπλώνουν οί ήμέτεροι τας άρετάς του Γένους μας και τής Θρησκείας μας.

Πολλοί ειδικοί εγκύψαντες εις την γένεσιν των τελευταίων ιεραποστολικών Κινήσεων απέκάλυψαν τά εξής αξιοπρόσεκτα στοιχεία. "Ότι τά κινήματα αυτά δέν άνελήφθησαν συστηματικῶς υπό των επί μέρους Έκκλησιαστικών Άρχῶν, οϋδέ από διοργανωμένας Ίεραποστολικάς Ομάδας, υπό την αϋστηράν έννοιαν τής λέξεως. Άπλούστατα από ευσεβείς Λαϊκούς ήρχισαν.

Οϋτως, ό πρώτος ιεραπόστολος ό διαδώσας τόν Χριστιανισμόν εις την Ίάβαν τής Ίνδονήσιας ήτο εις άπλούστατος Γερμανός ώρολογοποιός. Η Ζαμάϊκα εγνωρίσε τό Ευαγγέλιον από ένα ευσεβή έφοπλιστήν Άγγλον. Η Σιέρα-Λεόνα εγνωρίσε τόν Χριστόν από ένα περιφρονημένον δοϋλον Άφρικανόν.

Η εξαπλωσις του Χριστιανισμοϋ εις τας Δυτικές Ίνδίας οφείλεται κατ'απολύτον μερος εις την ομαδικήν μετανάστευσιν Ίνδῶν Χριστιανῶν, αρκετοί των όποίων άνήκον εις την Έκκλησίαν του Μαλαμπάρ. Οϋτοι ώμίλουν την διάλεκτον Ταμίλ και προήρχοντο εκ τής περιοχής τής Timevelly. Φαίνεται, ότι υποχρεωθέντες νά εγκαταλείψουν διά λόγους οικονομικούς την γενετείραν των, μετώκισαν εις άλλας περιοχάς πλέον παραγωγικάς. Και εις την περίπτωσιν αϋτήν όπως και εις πᾶσαν άλλην επαναλαμβάνεται ή προσταγή του Θεοϋ πρὸς μετανάστευσιν τῶν Άβραάμ, όπως επίσης και εις κάθε πιστόν του Θεοϋ :

«Έξελθε εκ τής γῆς σου και εκ τής συγγενείας σου και εκ του οίκου του πατρός σου και δεϋρο εις γῆν, ήν αν σοι δείξω» (Γεν. ιβ', 1).

Αϋται εΐναι αι μέθοδοι τής Θείας Προνοίας δι' αν απεργάζεται την βελτίωσιν του ανθρωπίνου γένους. Ό διασκορπισμός, ή μετανάστευσις, ή ξενητεία, ή μετοικήσις εγγύς ή μακράν, συντελοϋν εις την διάδοσιν πνευματικών αξιών και εις την συναδέλφωσιν των λαῶν.

Κατ'αϋτα, τό παλαιόν και τό σύγχρονον φαινόμε-

μενον τῆς ὁμαδικῆς μεταναστεύσεως ἐν τῇ ροῇ τῶν αἰώνων καὶ τῆς δι' οἰουσδήποτε λόγους ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν, παρὰ τὰς σκιερὰς πλευρὰς των, δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ μελετᾶται μεμονωμένως καὶ ἀνευ ἀναφορὰς πρὸς τὴν μέθοδον τοῦ Θεοῦ μεταγίσεως τῶν ἀληθειῶν Του ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε πιστῶν. Χιλιάδες ὁμογενεῖς μας φοιτηταί, ἐργάται, ἐμπορευόμενοι, διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι σκορπίζονται εἰς τὰς πέντε Ἡπείρους. Εἶναι ὅμως ἀποκαρδιωτικὸν τὸ γεγονός ὅτι πολὺ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν σκέπτονται τὰς εὐθύναις ταύτας, συνεργασίας εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Πολὺ δὲ περισσότερον ἰσχύει τοῦτο διὰ τοὺς μετανάστιας μας μεταβαίνοντας εἰς τὸ Κογκό, τὴν Κένυαν, τὴν Γκάναν, Ν. Ἀφρικὴν, Οὐγκάνταν κλπ., ὅπου τὸ ἔδαφος εἶναι περισσότερον ἀκόμη πρόσφορον.

Ἀποτελεῖ ἀξίωμα τῶν καιρῶν μας ἡ καλλιέργεια τῆς συνειδήσεως αὐτῆς μεταξὺ τῶν ξενητευομένων μας. Ἡ νέα δομὴ τῆς συγχρόνου κοινωνίας προσφέρει εἰς τοὺς Λαϊκοὺς μίαν προνομιοῦχον θέσιν, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ σωρείαν εὐθυνῶν.

Εἶναι, οὐδεμία συζήτησις χωρεῖ, ἐκχύλισμα ζέοντος ἐνθουσιασμοῦ ἢ φροντίς διαδόσεως τῆς Ὁρθοδόξιας εἰς Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν. Ἐπιβάλλεται νὰ ὁμιλῶμεν περὶ ξένης ἱεραποστολῆς. Ἄλλ' ἀφ' ἑτέρου μᾶς καταλαμβάνει μελαγχολία ἐφ' ὅσον ἡ ἱεραποστολικὴ μαρτυρία τῶν Λαϊκῶν εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς ἐγγύς ἐκκλησίας μας εἶναι ἀνυπαρκτος ἢ ὠχρὰ. Δὲν θέλομεν νὰ ὑποτιμήσωμεν τὴν μέχρι τοῦδε προσφορὰν τῶν ὀργανωμένων ἱεραποστολικῶν κινήσεων. Ἄλλ' ὅ,τι πρέπει νὰ ὑποδείξωμεν, διαρκῶς νὰ ὑπενθυμίζωμεν καὶ νὰ ἐνθαρρύνωμεν, εἶναι ἡ συνεπικουρία τῆς συνεργασίας καὶ τῆς συμβολῆς τῶν λαϊκῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μας μέτωπον, μὲ τὰς ἀφαντάστους ἐλλείψεις καὶ τὰ κενὰ του.

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἤρχισεν ἤδη νὰ γίνεταί σοβαρὰ ἐργασία εἰς πολλὰς ἄλλας Ὁμολογίας. Καταβάλλονται προσπάθειαι ὅπως οἱ μεταναστεύοντες προετοιμάζονται διὰ καταλλήλου ἐξοπλισμοῦ καὶ ὀδηγιῶν σχετικῶν. Εἰς τὴν Ἑλβετικὴν Βασιλείαν σειρά μαθημάτων προσφέρεται πρὸς ὅλους τοὺς τεχνικοὺς καὶ ἐπιστήμονας, οἱ ὅποιοι πρόκειται ν' ἀναλάβουν θέσεις εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς «Werkmissionar». Παρομοία ἐργασία γίνεται εἰς τὴν Ὁλλανδίαν ἀπὸ τὴν κίνησιν «Kerk Overzee». Ἐξ Ἰσοῦ σπουδαῖαι προσπάθειαι καταβάλλονται εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ ἱκανώσουν τοὺς ἀποδημοῦντας ἐπιστήμονας, ὥστε παραλλήλως μὲ τὴν ἐργασίαν των νὰ προσφέρουν τὴν μαρτυρίαν των ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς κινήσεως «Arbeitsgemeinschaft für Dienste in Uebersee».

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχει σπουδαιοτάτη ὀργανώσις προμεταναστευτικῆς μορφώσεως ὑπὸ τὸ ὄνομα «The Overseas Fellowship» καὶ «Associated Scheme of the London Missionary Society».

Ἀλλὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀνάλογος προσπάθεια καταβάλλεται ἀπὸ τὴν ἐξ εὐσεβῶν Λαϊκῶν Ἐπιστημόνων

ὁμάδα γνωστὴν «Layman International Scheme»¹.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι κάθε μεταναστεύων ἐξω ἀπὸ τὸν τόπον του πρέπει νὰ θεωρῆ τὴν ἀναχώρησιν του καὶ ὡς κλήσιν τρόπον τινὰ ἀποστολικήν. Μόνον δάκρυα καὶ ἀπογοήτευσιν αἰσθανόμεθα ὅταν βλέπωμεν πόσον ἀδύνατον εἶναι τὸ κίνητρον αὐτὸ εἰς τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν ξενητευομένων μας. Δὲν συναισθάνονται καὶ ὠρισμένας εὐθύναις αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν ιδιότητά των ὡς ἀπογόνων ἐνὸς Γένους μὲ τόσον πλοῦτον καὶ ἱστορίαν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οὐδὲν συμβαίνει ἀσκόπως. Ἴσως τὸ νέον μεταναστευτικὸν ρεῦμα, καταλλήλως χρησιμοποιούμενον καὶ μὲ τὴν ἀπαραίτητον ἐτοιμασίαν προγραμματιζόμενον, ν' ἀποτελῆ αἴτημα διὰ νέας ἱεραποστολικὰς ἐξορμήσεις. Ἴσως οἱ λόγοι φαινομενικῶς νὰ εἶνε οικονομικοί. Εἰς τὸ βάθος των ὅμως ὑποκρύπτουν εὐκαιρίας καὶ εὐμενεῖς συνθήκας διὰ τὴν προβολὴν τῶν ἀρετῶν τῶν Ὁμογενῶν μας. Ἡ Ἐκκλησία ἐνώπιον τῆς ρευστῆς αὐτῆς καὶ κινήτῆς συνθέσεως τῶν κοινωνιῶν δύναται νὰ ἔχη ἐπαφὴν μόνον διὰ τῶν εὐσεβῶν Λαϊκῶν τῆς.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων κατὰ τὸν πλέον ἀνάγλυφον τρόπον δεικνύουν τὸ κέρδος τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὰς συνεχεῖς μετακινήσεις εἴτε τοῦ ἀποστ. Παύλου, εἴτε τῶν πνευματοκινήτων χριστιανῶν. Ὁ Μετανάστης πρέπει νὰ συνειδητοποιήσῃ τὸ θέμα τοῦτο, ὅτι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ εἶναι ὄργανον πολὺτιμον. Αὐτὸ τὸ θέμα ὅμως πρέπει νὰ καλλιεργηθῆ συστηματικῶς καὶ ἐπειγόντως. Ἀναβολαὶ περαιτέρω δὲν συγχωροῦνται.

Ὁ κόσμος σήμερον διαρκῶς εὐρίσκεται ἐν κινήσει. Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀκριβῶς ν' ἀκολουθήσῃ τὰ ἔχνη καὶ τὰς μετακινήσεις αὐτάς. Καὶ ἐπίκαιρα εἶναι ἐν προκειμένῳ ὅσα ἔλεγεν εἰς τὴν ἐποχὴν του μὲ δικαίαν ἐγκαυχῆσιν ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Καρθαγένης Τερτυλλιανός :

«Παρατηρήσατέ μας. Κατελάβαμεν τὰς πόλεις, μεγάλας καὶ μικράς, Ἐπλημμυρίσαμεν τὰς νήσους, τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, τὴν ὑπαιθρον χώραν, τὰ ἀνάκτορα, τὴν Γερουσίαν, τὴν κεντρικὴν ἀγοράν...».

Ὁ Θεὸς τοποθετεῖ καὶ προσκαλεῖ τοὺς Μετανάστιας ὑπὸ μίαν ἐποψιν ἐπὶ τῆς λυχνίας. Τοὺς καλεῖ εἰς θέσεις ὁμολογουμένως δυσκόλους, ἰδιαιτέρως διὰ τὴν σύγχρονον ἀντιπνευματικὴν μας ἐποχὴν. Ἔχουν ὅλα τὰ δίκαια ὑπὲρ αὐτῶν νὰ κερδίσουν. Συγχρόνως ὅμως καὶ νὰ γνωρίσουν τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τὸν κηρύξουν εἰς εἰς τοὺς γύρω τους. Εἰς τοῦτο τὸ πλαίσιον συνοψίζεται ἡ Ποιμαντικὴ εὐθὺνη τῆς Ἐκκλησίας μας.

(Τέλος)

† Ὁ Μελὸς ΑΙΜΙΑΙΑΝΟΣ

1. Πλεῖονα ἴδε εἰς τὴν ἀρτίαν τελευταίαν μελέτην τοῦ Paul Löffler : «The Layman Abroad in the Mission of the Church», Edinburgh House Press, London. Ὡσαύτως ἴδε καὶ τὸ ὑπὸ J. Rosengrant : «Assignment Overseas. How to be a welcome resident and worthy Christian abroad», New York, 1960.

ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΛΗΜΕΝΤΑ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ

Τῶ ὄντι, ἡ πίστις εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα εἰς τὴν ζωὴν τῆς Σωτηρίας, καὶ ὅσοι τὴν ἀπορρίπτουν οἰκοδομοῦν ἐπὶ σαθρῶν βάσεων, ἐπὶ σαπρᾶς ξυλείας καὶ ἀποξηρανθείσης γλῶσσης. Ἡ πίστις εἶναι ἡ κρηπίς τῆς ἀληθείας, ἡ βάση καὶ τὸ κριτήριον τῆς γνώσεως ἐκείνης, ἥτις δὲν εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς τὴν σωτηρίαν, ἐνῶ ἡ ἀπλή πίστις εἶναι ἀναγκαία καὶ εἰς τὸν γνωστικόν, καθὼς ἀπαραίτητον εἶναι τὸ ἀναπνεῖν εἰς κάθε ἄνθρωπον, πρὸς τὸ ζῆν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ὅθεν, ἡ τελειότης τῆς πίστεως καὶ ἡ τῆς γνώσεως διαφέρουν οὐχὶ κατ' εἶδος, ἀλλὰ κατὰ βαθμὸν¹⁰¹. Πλὴν, ὅμως, καθὼς δύναται νὰ εἶναι πιστὸς καὶ ὁ ἀγράμματος ἀκόμη, οὕτως ἀδύνατον εἶναι ἄνευ τῆς μορφώσεως νὰ ἐννοήσῃ τις πᾶν τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως, ἥτις δέον νὰ μὴ εἶναι φυγόπονος, ἀποκλειστική, ἀρνητική καὶ ἀπομεμονωμένη, ἀλλὰ προσθευτική, θετική καὶ ἐπιδεκτική ἐρεῦνης¹⁰².

Οὕτω, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῆς δεξιᾶς καὶ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν Ἀπόστολον¹⁰³, ὁ δίκαιος παραπέμπεται καὶ διεισδύει εἰς τὴν «ἀκρὰν κληρονομίαν» μὲ τὰ ὅπλα τῆς ἀριστερᾶς ἀμυνόμενος, μὲ τὰ τῆς δεξιᾶς δὲ ἐμμένων εὐσταθῆς κατὰ τὴν ἐπίθεσιν. Μόνον τὰ ἀμυντικὰ ὅπλα, πράγματι, δὲν ἀρκοῦν εἰς τὸ νὰ κατακτήσῃ τις τὴν τελειότητα, ἐφ' ὅσον στερεῖται τῆς πραγματικῆς ἐξασκήσεως τῆς δικαιοσύνης, τῆς θελήσεως τοῦ εὖ ποιεῖν¹⁰⁴.

Οὕτως, ἔτοιμος πρὸς ἄμυναν κατὰ τὴν ἐφοδον, ὁ γνωστικός, καὶ μεμαρτυρημένος ὡσαύτως διὰ τῶν ἔργων τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, φέρει μεθ' ἑαυτοῦ, ἕως τὰ πέρατα τῆς γῆς ταύτης, τὴν ἀκτινοβολίαν τῶν στιγμάτων τῆς δόξης, τῆς ἐκ τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς στενῆς γνωριμίας μετὰ τοῦ Θεοῦ προσγινομένης. «Τότε ὁ περιδέξιός ἡμῶν», γράφει μετὰ θαυμασμοῦ ὁ Κλήμης, «καὶ γνωστικός ἐν δικαιοσύνῃ ἀποκαλύπτεται, δεδοξασμένος ἤδη κἀνθένδε καθάπερ ὁ Μωϋσῆς τὸ πρόσωπον (τῆς ψυχῆς), ὅπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἰδίωμα χαρακτηριστικὸν τῆς δικαίας εἰρήκαμεν ψυχῆς. Καθάπερ γὰρ τοῖς ἐρίοις ἡ στύψις τῆς βαφῆς ἐμμείνασα τὴν ιδιότητα καὶ παραλλαγὴν πρὸς τὰ λοιπὰ παρέχει ἔρια, οὕτω κατὰ τῆς ψυχῆς ὁ μὲν πόνος παρήλθεν, μένει δὲ τὸ καλόν, καὶ τὸ μὲν ἡδὺ καταλείπεται, ἀναμάσσειται δὲ τὸ αἰσχρόν· αὐταὶ γὰρ ἑκατέρας ψυχῆς χαρακτηριστικαὶ ποιότητες, ἀφ' ὧν γνωρίζεται ἡ μὲν δεδοξασμένη, ἡ δὲ κατεγνωσμένη. Ναὶ μὴ καθάπερ τῶ Μωϋσεὶ ἐκ τῆς δικαιοπραγίας καὶ τῆς κατὰ τὸ συνεχές πρὸς τὸν Θεόν, τὸν λαλοῦντα αὐτῶ ὁμιλίας ἐπίγροιά τις ἐπεκάθιζε τῶ πρόσωπῳ δεδοξασμένη, οὕτως καὶ τῆ δικαία ψυ-

χῆ θεία τις ἀγαθοσύνης δύναμις κατὰ τε ἐπισκοπὴν «κατὰ τε τὴν προφητείαν κατὰ τε τὴν διοικητικὴν ἐνέργειαν ἐγγριπτομένη οἷον ἀπαυγάσματος νοεροῦ καθάπερ ἡλιακῆς ἀλέας ἐναποσημαίνεται τι, δικαιοσύνης σφραγίδα ἐπιφανῆ, φῶς ἠνωμένων ψυχῆ δι' ἀγάπης ἀδιαστάτου, θεοφορούσης καὶ θεοφορουμένης. Ἐνταῦθα ἡ ἐξομοίωσις ἢ πρὸς τὸν σωτήρα Θεὸν ἀνακαλύπτει τῶ γνωστικῶ, εἰς ὅσον ἀνθρωπίνῃ θεμιτὸν φύσει, γινόμενῳ τελείῳ («ὡς ὁ πατήρ») φησὶν¹⁰⁵, «ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς»¹⁰⁶.

Ἡ δόξα τοῦ γνωστικοῦ εἶναι, προσέτι, ἡ δόξα τῆς μεταμορφώσεως τῆς «σαρκός», διενεργουμένης ὑπὸ τοῦ «πνεύματος», δι' οὗ ὁ Χριστιανισμὸς ἐνυπάρχει καὶ δρᾷ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐκείνῃ, ἥτις εἶναι σπόρος τῆς ἀφθαρσίας, καὶ ἡ Ἱστορία τἀνάπαλιν ἐνυπάρχει ἐν τῶ Χριστιανισμῶ, προσλαμβάνουσα, οὕτω, τὴν βαθυτέραν αὐτῆς ἐννοίαν. Οὕτω, πράγματι, ὁ Κλήμης χρησιμοποιοῖ τὸν ὄρον «γνωστικός», ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τοῦ ὄρου «πνευματικός». Ἡ εἰκὼν, ἣν οὗτος διαζωγραφίζει περὶ τοῦ ἀληθοῦς γνωστικοῦ, εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, εἰκὼν πνευματικοῦ ἀνθρώπου, ὅστις κατατείνει μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν δυνάμεων εἰς τὸ νὰ ὑπερβῇ καὶ ἀνυψωθῇ ὑπεράνω τῶν διακυμάνσεων τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ἵνα γένηται πάντοτε περισσότερον ὁμοῖος τῶ Θεῶ, τέλειος ἄνθρωπος.¹⁰⁷ Ὅτι χαρακτηρίζῃ αὐτόν, εἶναι ἡ εὐχέρεια καὶ ἡ διαύγεια τῆς ὠρίμου καὶ εὐσταθοῦς κρίσεως, τὸ προνοητικὸν καὶ προορατικὸν καὶ διορατικὸν τῆς ζωῆς καὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τοῦτο διότι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ δὲν ἀκαλύπτεται ὑπὸ τῶν νεφῶν τῶν σαρκικῶν παθῶν καὶ ἐπιθυμιῶν¹⁰⁸. Εἶναι ὁ ὄντως μέγας ἀνεξάρτητος, ὅστις διὰ τῶν συνεχῶν καὶ ἐπιμόνων αὐτοῦ προσπαθειῶν καὶ διὰ «τῆς ἐπιβόλου καὶ κατορθωτικῆς πίστεως» πάντοτε καὶ πρὸ παντός διὰ τῆς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἐνεργοῦσης θείας Χάριτος, ὠφελεῖ καὶ ἐπηρεάζει καὶ ἄλλους, «παμπόλλους», συρομένους ἐκ τῶν κλυδῶνων τῶν μοχθηρῶν αὐτῶν παθῶν¹⁰⁹. Καὶ τοῦτο κατορθώνει ὁ γνωστικός οὐχὶ ὥσει νὰ ἐκέκτητο, ἐκ γενετῆς, τοιοῦτον προνόμιον, δεδομένου ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ σπέρμα τῆς Θείας Ζωῆς, καὶ εἶναι ἱκανοί, ὡς ἐκ τούτου, νὰ κατακτήσωσι τὸ ἀνώτερον τοῦτο ἐπίπεδον τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, εἰς ὃ ὅμως καταφθάνουν μόνον ἐκεῖνοι, οἵτινες διεξέχθησαν τῶν σαρκικῶν παθῶν. Οὕτω λοιπόν, θεωρουμένων τῶν δύο ὄρων «γνωστικός» καὶ «πνευματικός», τῶν ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος χρησιμοποιοιμένων πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ «τελείου ἀνθρώπου», ἔπεται ὅτι οὐσιω-

105. Μαθθ. 5, 48.

106. Στρωμ., VI, κεφ.12, 103,5 — 104,3.

107. Στρωμ., VI, κεφ.9,75—78, 2. Πρβλ., VII, κεφ.9—10 ἔ.

108. Στρωμ., VI, κεφ.9, 75 — 76, 79, 1.

109. Στρωμ., VI, κεφ.9, 77, 2 — 5.

101. Στρωμ., II, κεφ.6, 31.IV, 15.V, 1, 9, 4. VII, 10, 55.

102. Στρωμ., I, κεφ.6, 35. V, 2, 11.

103. Β' Κορ. 6, 7.

104. Στρωμ., VI, κεφ.12, 103, 2 — 5.

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ

Πολύ ενδιαφέρον είναι: να εξακριβωθῇ ποίας ἐποχῆς εἶναι τὸ ὄνομα «ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ» καὶ εἰ δυνατόν ποῖος πρῶτος τὸ ἐχρησιμοποίησεν. Ὁ Jan Gruter εἰς τὰς ἐπιγραφὰς του *Inscriptiones antiquae totius orbis Romani*, 1603, δημοσιεύει 4 ἐπιγραφὰς ἐκ τῆς πόλεως Γόρτυνος τῆς Κρήτης μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπατικοῦ τοῦ Βυζαντίου Οἰκουμένιου Δοσιθέου Ἀσκληπιόδοτου, σελίδες MXC ὑπ' ἀριθ. 11 καὶ 20, MXCIV ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ MCII ὑπ' ἀριθ. 1. Παραθέτω ἐνταῦθα τὴν τελευταίαν ἐπιγραφὴν: ΒΑΛΕΡΙΟΝ ΣΕΒΗΡΟΝ ΤΟΝ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΣΤΑΤΟΝ ΕΠΑΡΧΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΟΥΣΗΣ ΡΩΜΗΣ ΔΟΓΜΑΤΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΤΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ ΔΟΣΙΘΕΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΟΣ Ο ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΣ ΥΠΑΤΙΚΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣΕΝ. «Βασιλεύουσα Ρώμη» εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολις. Κατὰ τὸ λεξικὸν WISSOWA ὁ Ἀσκληπιόδοτος ἦτο ὑπατικός εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὰ ἔτη 382—384 μ.Χ. Ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων ἐπιγραφῶν τῆς Κρήτης προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 4ου αἰῶνος ὠνομάζετο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΣ ἓνας ἀνώτατος πολιτικός ἀξιωματοῦχος τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους. Δηλαδή τὸ ὄνομα Οἰκουμένιος κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα δὲν ἦτο ἀποκλειστικὸν ὄνομα Ἐπισκόπων, ἀλλὰ κοινὸν ὄνομα.

Ἀλλὰ καὶ Ἐπίσκοποι τοῦ 4ου αἰῶνος ὠνομάζοντο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΙ. Εἰς τὸ 31ον ἀπόσπασμα τοῦ Πασχαλίου Χρονικοῦ (Joseph Bidez) ἀναγράφον γεγονότα τοῦ ἔτους 360 μ.Χ. ἀναφέρεται τὸ ὄνομα Ἐπισκόπου Οἰκουμένιου παρόντος εἰς τὴν ἐνθρόνισιν

τοῦ Εὐδοξίου ὡς Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (360—369) καὶ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, τὸν ὁποῖον ἐθεμελίωσεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος καὶ μετὰ 34 ἔτη ἔκαμε τὰ ἐγκαίνια ὁ υἱὸς του Κωνσταντῖνος. Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Πατριάρχου Εὐδοξίου ἐγένετο τὴν 27ην Ἰανουαρίου 360, τὰ δὲ ἐγκαίνια τῆς Ἁγίας Σοφίας τὴν 15ην Φεβρουαρίου 360, ἦτοι μετὰ 19 ἡμέρας.

Ἴδου τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Πασχαλίου Χρονικοῦ: «Τούτω τῷ ἔτει (360) μηνί Περιτίω ιε' (Φεβρ.) καθιερώθη ἡ μεγάλη ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως. Μακεδόνιος Κωνσταντινουπόλεως Ἐπίσκοπος καθήρεθη ἐπὶ πολλοῖς ἰδίοις αὐτοῦ ἐγκλήμασι, καὶ κατέστη ἀντ' αὐτοῦ Εὐδόξιος τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος, ἐνθρονισθεὶς μηνί Αὐδουναίω κζ' (Ἰανουάρ.) παρουσία Ἐπισκόπων οβ', Μάρι, Ἀκασίου, Γεωργίου, Σέρρα, Οὐρανίου, Θεοδοσίου, Εὐσεβίου, Πηγάσιου, Λεοντίου, Κυρίωνος, Ἀραβιανοῦ, Ἀσίνου, Φιλοθέου, Ἀγερωχίου, Εὐγενίου, Ἐλπιδίου, Στεφάνου, Ἡλιοδώρου, Δημοφίλου, Τιμοθέου, Ἐξευρεσίου, Μεγασίου, Μειζωνίου, Παύλου, Εὐαγρίου, Ἀπολλωνίου, Φοίβου, Θεοφίλου, Προτασίου, Θεοδώρου, Ἡλιοδώρου, Εὐμαθίου, Συνεσίου, Πτολεμαίου, Εὐτυχῆ, Κύντου, Ἀλφίου, Τροφίμου, Εὐτυχίου, Βασιλίσκου, Θεομνήστου, Βετρανίου, Φιλίππου, Ἀναστασίου, Μαξεντίου, Πολυεύκτου, Γρατιανοῦ, Λεοντίου, Μητροδώρου, Εὐσταθίου, Ἰουβιανοῦ, Τροφίμου, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟΥ, Μηνοφίλου, Εὐθήθου, καὶ τῶν λοιπῶν».

Δυστυχῶς τὸ Πασχάλιον Χρονικὸν δὲν ἀναγράφει

δῶς, ἀμφοτέρω οὔτοι, ἔχουν τὸ αὐτὸ περιεχόμενον, ἀλλ' ἐν ταύτῳ ἐκ διαφόρων κατόψεων περιγράφουν τὸν «τέλειον ἄνθρωπον»: ὁ ἄσος («γνωστικός»), ἐκ τῆς λέξεως («γνώσις»), δευκνύει τὸ κύριον προνόμιον τοῦ «τελείου ἀνθρώπου», τὴν ἄμεσον γνωριμίαν μετὰ τοῦ θεοῦ μυστηρίου, ἐνῶ ὁ ἄσος («πνευματικός»), ἀποκαλύπτει ἐπὶ πλεόν τὴν πηγὴν τῆς τοιαύτης μυστικῆς γνωριμίας καὶ τῆς ἀπλανοῦς καθοδηγήσεως ταύτης, καθ' ὅτι τὸ «πνεῦμα» σημαίνει ἐνταῦθα τὴν ἀρχὴν μιᾶς ἀνωτέρας ζωῆς, συνισταμένης εἰς τὴν ἄμεσον συμμετοχὴν ἐν τῇ Θεῷ Ζωῇ»¹¹⁰.

Τέλος, ἡ τοιαύτη γνώσις — ἀπόδειξις «ισχυρὰ καὶ

βέβαιος τῶν διὰ πίστεως παρελημμένων», πνευματικὴ ἐκλογή καὶ ἐπιλογή τοῦ ἄνθους τοῦ λειμῶνος τῶν Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς κληροδοτηθείσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης τῆς Ἑλληνικῆς σκέψεως — «εἰς ἀγάπην παραιουμένη, ἐνθένδε ἦδη φίλον φίλῳ τὸ γινῶσκον τῷ γινῶσκομένῳ παρίστησιν. Καὶ τάχα ὁ τοιοῦτος (γνωστικός) ἐνθένδε ἦδη προλαβὼν τὸ «ἰσάγγελος»¹¹¹ εἶναι. Μετὰ γοῦν τὴν ἐν σαρκὶ τελευταίαν ὑπεροχὴν αἰεὶ κατὰ τὸ προσῆκον ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβάλλων, εἰς τὴν πατρῴαν αὐτὴν ἐπὶ κυριακῆν ὄντως διὰ τῆς ἁγίας ἑβδομάδος ἐπέιγεται μονῆν, ἐσόμενος, ὡς εἰπεῖν, φῶς ἐστός καὶ μένον ἀίδιως, πάντη πάντας ἄτρεπτον»¹¹².

Ἐξ ἐνός τοιοῦτου δυσθεωρήτου πνευματικοῦ ὕψους, ἐνθα ἐξαφανίζονται τὰ ὅρια μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ, κατοπτρευομένη ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐμφανίζεται διὰ μιᾶν εἰσέτι φορᾶν, ὡς ἡ ἐν χρόνῳ διερμηνεύσις καὶ μεταγλώττισις τῆς ἀφθίτου δόξης καὶ αἰωνίου βασιλείας τοῦ Πνεύματος!

((Τέλος) ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ Ν. ΤΣΙΡΠΑΝΑΗΣ Δ.Θ., S.T.M.

110. G. Verbeke, *L'évolution de la doctrine du Pneuma du Stoïcisme à St. Augustine*, Paris, 1945, σ. 437. Στρωμ., VII, κεφ. 10. Περὶ τῆς ἀντιθέσεως Πνεῦμα — Σάρξ, ἥτις ἀντίθεσις κυριαρχεῖ ἐν τῷ Χριστιανισμῷ, ἐν τῇ δογματικῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ γενικῇ περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἱστορίας ἀντιλήψει αὐτοῦ, βλέπε G. Thils, *Teologia della storia*, σ. 60ε. Πρβλ. E. Mounier, *La paura del secolo XX*, Firenze, 1951, σ. 144—145. Σημειοῦται ὅτι, ἡ Πνευματο—σαρκική ἀντίθεσις διμορφώθη διαφόρως, ἀναλόγως πρὸς τὸν γνωστικο—ἀλεξανδρινὸν καὶ μανιχαϊκὸν δισμόν.

111. Λουκ. 2, 36.

112. Στρωμ., VII, κεφ. 10, 57, 4 ε.

ΟΙ ΑΠΟ ΔΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΩΝ ΑΓΙΟΙ

«Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περιει-
μενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενον πάντα
καὶ τὴν ἐμπερίστατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχο-
μεν τὸν προκειμενον ἡμῖν ἀγῶνα ἀφορῶντες εἰς τὸν
τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν». Ἐ-
βραίους ΙΒ' 1-2.

Ἀναρίθμητος εἶναι ἡ σειρά τῶν μαρτύρων καὶ
τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μέσα στὸ θαῦμα τῆς πίστεως, ἥτις ἐφώτισε τό-
σας καὶ τόσας φορές καλοπροαιρέτους ψυχὰς εἰδω-
λοπατρῶν καὶ Ἰουδαίων, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία
ἔχει νὰ παρουσιάσῃ καὶ πολλὰ παραδείγματα, κατὰ
τὰ ὁποῖα ἡ πίστις ἐπλημύρισε τὰς ψυχὰς ληστῶν,
μάγων, μίμων.

Ἐπι δὲ θαυμαστότερον τὰς ψυχὰς καὶ αὐτῶν ἀκό-
μη τῶν δημίων, οἵτινες ἐχρησιμοποιήθησαν εἰς τὴν
κατατυράννησιν καὶ θανατικὴν ἀκόμη ἐκτέλεσιν δια-
φόρων χριστιανῶν μαρτύρων.

Οἱ δῆμιοι οὗτοι, καίτοι εἶχον πεῖραν ἐκ τοῦ ἀσκου-
μένου ὑπ' αὐτῶν ἐπαγγέλματος, τῶν φοικτῶν μαρτυ-
ριῶν εἰς τὰ ὁποῖα ὑπεβάλλοντο οἱ μάρτυρες χριστιαν-
οί, δὲν ἐδηλίασαν νὰ ἐκδηλώσουν τὴν πίστιν των καὶ
μὲ τὴν σειράν των νὰ ἀκολουθήσουν καὶ αὐτοὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξιστόρησις μιᾶς ἐκάστης τῶν περι-
πτώσεων τῆς μεταστροφῆς τῶν ἐν λόγῳ γνωστῶν
δημίων καὶ δεσμοφυλάκων μαρτύρων καὶ τῆς μέχρι
τοῦ μαρτυρίου πορείας τούτων θὰ ἦτο μακροσκελε-
στάτη καὶ θὰ ἀπῆτει ὀλόκληρον τόμον, ἀκούμεθα
εἰς τὸ νὰ παραθέσωμεν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν

δημίων-δεσμοφυλάκων τούτων μαρτύρων, μὲ τὴν
χρονολογίαν καθ' ἣν τελεῖται ἡ μνήμη αὐτῶν, ὡς καὶ
βιβλιογραφικὰ στοιχεῖα σχετικὰ μὲ τὴν δρᾶσιν καὶ
τῶν μαρτύρων αὐτῶν, εἰς τὰ ὁποῖα δύναται τις ἀνα-
τρέχων ν' ἀνεύρῃ τὸ ὅλον ἱστορικόν.

Εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἐν λόγῳ καταλόγου τὰ
μέγιστα συνέβαλεν καὶ ὁ Ὁσιώτατος Μοναχὸς Μό-
δεστος, Κωσταμονίτης, τῆς ἱεραῆς Μονῆς Κωσταμο-
νίτου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸν ὁποῖον καὶ πάλιν εὐχα-
ριστοῦμεν θερμῶς.

Κατάλογος

Δεσμοφυλάκων—δημίων μαρτύρων

Ἰανουάριος

8 Ἰανουαρίου. Ὁ διὰ τοῦ Ἁγίου Ἰουλιανοῦ μάρτυρος,
λαθεῖς δῆμιος ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ
ἕξει τελειοῦται. Συναξαριστῆς Νικοδήμου σ. 10. Μέγας
Συναξαριστῆς Βίκτωρος σ. 197 (Ἀθῆναι 1964). Κ. Δουκάκη,
Συναξαριστῆς σ. 148 (Ἀθῆναι—1956), Μ. Γαλανοῦ «Βίοι
Ἁγίων» σ. 39 (Ἀθῆναι 1959).

18 Ἰανουαρίου. Οἱ διὰ τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Θεοδούλης
πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστόν, ὃ τε Ἑλλάδιος, ὃ Κομνηταρῆ-
σιος καὶ ὃ Βοηθός, ἕξει τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαρι-
στῆς σ. 41. Μέγας Συναξαριστῆς Βίκτωρος σ. 435. Κ. Δουκάκη
Συναξαριστῆς σ. 305. Μ. Γαλανοῦ Βίοι Ἁγίων σ. 86. Σ. Εὐ-
στρατιάδου Ἀγιολόγιον σ. 129.

25 Ἰανουαρίου. Ὁ διὰ τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Θεοπέμ-
πτου, Ἐπισκόπου, πιστεύσας μάγος Θεωνᾶς, ὃ κατασκευάσας
τὰ θανατηφόρα φάρμακα, πιστεύσας τῷ Χριστῷ καὶ εἰς λάκ-
κον βληθεὶς καὶ διὰ χωμάτων χωθεὶς τελειοῦται. Συναξαριστῆς
Νικοδήμου σ. 10. Μέγας Συναξαριστῆς Βίκτωρος σ. 109. Κ.

τὰς ἐκκλησίας τῶν Ἐπισκόπων καὶ οὕτω δὲν γνω-
ρίζομεν ποίας ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος ἦτο ὁ Ἐπίσκο-
πος οὗτος Οἰκουμένιος τοῦ ἔτους 360.

Πάντως ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Κρήτης καὶ ἐκ
τοῦ Πασχαλίου Χρονικοῦ προκύπτει, ὅτι τὸ ὄνομα
Οἰκουμένιος ἦτο λίαν διαδεδομένον κατὰ τὸν 4ον
αἰῶνα καὶ συνεπῶς τὰ μέχρι τοῦδε γραφέντα περὶ
Οἰκουμένιου περιέχουν μεγίστας ἀνακριβείας.

Ἐπειδὴ οὐδεμία μαρτυρία σώζεται ἀρχαιότερα
τοῦ 4ου αἰῶνος, εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ δεχθῶμεν,
ὅτι τὸ ὄνομα ἐγεννήθη διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὰ
πρῶτα ἔτη τοῦ 4ου αἰῶνος. Ἀπασαὶ αἱ μαρτυρίαι τοῦ
ὀνόματος ἀναφέρονται εἰς χριστιανούς, ἐπομένως τὸ
ὄνομα εἶναι ἀποκλειστικῶς χριστιανικὸν ὄνομα καὶ
ἐκφράζει τὴν παγκοσμιότητα τῆς χριστιανικῆς θρη-
σκείας.

Χρονικὸν ὄριον τοῦ ὀνόματος θέτω τὸ ἔτος 325
τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ Οἰκου-
μενικὴ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἔδωκε τὴν ἀφορμὴν νὰ
γίνη τὸ ὄνομα. Πρὸ τῆς Συνόδου ἦτο ἀδύνατον εἰς
τοὺς χριστιανούς νὰ δημιουργήσουν τὸ ὄνομα, διότι
ὁ χριστιανισμὸς ἐδιώκετο σκληρότατα ἀπὸ τὸ Ρω-

μαϊκὸν Κράτος καὶ ἐκρύπτετο εἰς τὰς κατακόμβας
καὶ τὰς ὀπὰς τῆς γῆς. Ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ
τοσαύτη αἰσιοδοξία καὶ θάρρος καὶ χαρά, ὥστε
νὰ δοθῇ ὄνομα Οἰκουμένιος.

Τὸ μυστικὸν μᾶς ἀποκαλύπτει ὁ μεγίστης μορ-
φώσεως Μητροπολίτης Λαρίσης Ἀντώνιος ὁ μετέ-
πειτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὡς Ἀντώ-
νιος 4ος (1389—1390 καὶ 1391—1397). Ὁ Ἀντώ-
νιος ἐδρεύων ἐν Τρίκκῃ τῆς Θεσσαλίας ἔγραφε τὸ ἔτος
1362 τὸ Ἐγκώμιον εἰς τὸν Ἅγιον Οἰκουμένιον, Ἐπί-
σκοπον Τρίκκης τοῦ 4ου αἰῶνος, ἀνεψιὸν τοῦ Ἁγίου
Ἀχιλλίου. Ὁ Ἀντώνιος ἐστήριξε τὴν νίκην τῆς Ὀρ-
θοδοξίας κατὰ τὴν Σύνοδον τῆς Νικαίας εἰς τὴν σφο-
δροτάτην πολεμικὴν τοῦ Οἰκουμένιου ἐναντίον τοῦ
Ἀρείου. Τὸ ὄνομα λοιπὸν Οἰκουμένιος εἶδε διὰ πρῶ-
την φοράν τὸ φῶς εἰς τὴν Λάρισαν μετὰ τὴν Σύνο-
δον, ὅταν ὁ Μητροπολίτης Λαρίσης Ἀχιλλίος ἐχει-
ροτόνησε τὸν ἀνεψιὸν του ὡς Ἐπίσκοπον Τρίκκης
μὲ τὸ ἐλπιδοφόρον ὄνομα τῆς παγ-
κοσμίου νίκης τοῦ Χριστιανισμοῦ
Οἰκουμένιον.

Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ—ΕΡΑΛΔΥ

Δουκάκη, Συναξαριστής σ. 67. Μ. Γαλανού: Βίοι 'Αγίων σ. 30. Σ. Εύστρατιάδου, 'Αγιολόγιον σελ. 203 ('Αθήναι 1960).

26 'Ιανουαρίου. Οί διά τῷ 'Αγίου 'Ανανίου, Πρεσβυτέρου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ὅ τε δεσμοφύλαξ Πέτρος καὶ ἐπτά στρατιῶται βληθέντες ἐν τῇ θαλάσῃ τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 74. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 683. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σελ. 514. Μ. Γαλανού Βίοι 'Αγίων σ. 109. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σελ. 33. Μακρῆ 'Εγκυκλοπαίδεια Κ. σελ. 129.

30 'Ιανουαρίου. Οί διά τὰ θαύματα τοῦ 'Αγίου Μάρτυρος Κενσουρίνου, πιστεύσαντες στρατιῶται τὸν ἀριθμὸν 20 καὶ ἀποκεφαλίσθentes τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σελ. 90. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σελ. 734. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 562. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σελ. 223.

Φεβρουάριος

10. Φεβρουαρίου. Οί τιμωροῦντες δῆμοι τὸν 'Αγιὸν Χαραλάμπην, Προφύριος καὶ Βάπτος, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἕξει τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σελ. 117. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 133. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 152. Μ. Γαλανού, Βίοι 'Αγίων σ. 58. 'Εκκλησία μαρτύρων (ἔκδοσις Ζωῆς) σ. 202 ('Αθήναι). Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 399.

26 Φεβρουαρίου. Ὁ μάγος Λαμπάδιος καὶ μετὰ ταῦτα μετονομασθεὶς Θεόκλητος ὁ παρασκευάσας τὰ θανατηφόρα φάρμακα διὰ τὴν 'Αγίαν Φωτεινὴν τὴν Σαμαρείτισσαν, πιστεύσας τῷ Χριστῷ ἀπεκεφαλίσθη. Ὁμοίως καὶ οἱ τυφλωθέντες δῆμοι καὶ παρὰ τῆς ἰδίας 'Αγίας λαθέντες πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἀπεκεφαλίσθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 158, 159. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 189.

Μάρτιος

3 Μαρτίου. Οί διά τοῦ 'Αγίου 'Ιερομάρτυρος Θεοδοσήτου, πιστεύσαντες δῆμοι στρατιῶται, ριφθέντες ἐν τῇ θαλάσῃ τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 181. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σελ. 46. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 26. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σελ. 17.

4 Μαρτίου. Οἱ 'Αγιοὶ Μάρτυρες οἱ ἀπὸ Δημίων Κοδρᾶτος, 'Ακάκιος καὶ Στρατόνικος, ἕξει τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σελ. 184. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 60. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 33. Ὁρησκευτικὴ 'Εγκυκλοπαίδεια σ. 693. Μακρῆ 'Εγκυκλοπαίδεια ΚΒ. 438. Λεξικὸν 'Ηαίου Β. 59. Ζώτου «Βίοι 'Αγίων» σ. 119. 'Εκκλησία Μαρτύρων σ. 208. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 254.

9 Μαρτίου. Ὁ Δεσμοφύλαξ 'Αγλάσιος, ὁ φρουρῶν τοὺς 40 μάρτυρας ἐν τῇ λίμνῃ Σεβαστείας πιστεύσας ἐτελειώθη μετὰ τῶν λοιπῶν μαρτύρων. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 197. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 141. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 67. Μ. Γαλανού, «Βίοι 'Αγίων» σελ. 42. 'Εκκλησία μαρτύρων σ. 202. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 9. «Εἶδε ὁ φύλαξ τὰ οὐράνια θαύματα, ἐπέγνω τὴν ἀλήθειαν, προσέφυγε τῷ Δεσπότη, συνηριωμήθη τοῖς μάρτυροι» Μέγας Βασιλείος.

18 Μαρτίου. Τρόφιμος καὶ Εὐκαρπίων, οἱ ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρήσαντες. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 220-221. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 303. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 171—Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 80. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 453.

19 Μαρτίου. Μάρτυς Κλαύδιος, ὁ Τριβοῦνος. Ὁ τιμωρῆσας τὸν 'Αγιὸν Χρῦσανθον καὶ Δαρείαν καὶ μαρτυρήσας διὰ πνιγμοῦ εἰς τὴν θάλασσαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 222—223. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 306. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 174. Μ. Γαλανού, «Βίοι 'Αγίων» σ. 81. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 252.

25 Μαρτίου. Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνοὺς καὶ ἐν ζοφῶδι φρουρᾷ βληθεὶς τελειοῦται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 238. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 437. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 258.

27 Μαρτίου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Μάρτυρος Φιλητοῦ τοῦ Συγκλητικῷ κ.λ. πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ Κρονίδης ὁ Κομενταρῆσιος καὶ 'Αμφιλόγιος, ὁ Δούξ, οἵτινες καὶ προσευχηθέντες ἐν τοῖς βασάνοις παρέδωκαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 243. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 448. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 265. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 94. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 260.

'Απρίλιος

19 'Απριλίου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας πιστεύσαντες δύο στρατιῶται δῆμοι, Σωκράτης καὶ Διονύσιος ὀνομαζόμενοι, λογχευθέντες ἐντὸς τῆς καμίνου ἐτελειώθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 291. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 281. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 281. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 443.

23 'Απριλίου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Γεωργίου πιστεύσαντες στρατηλάται Πρωτολέων καὶ 'Ανατόλιος, ἕξει τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 302. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 425. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 161. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 37. καὶ 407.

24 'Απριλίου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Σάββα τοῦ Στρατηλάτου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἑβδομήκοντα στρατιῶται ἕξει τελειοῦνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 304. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 437. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 172. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 412.

Μάιος

9 Μαΐου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Χριστοφύρου πιστεύσαντες διακόσιοι στρατιῶται ἀποκεφαλίσθentes ἐτελειώθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 304. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 62. Μ. Γαλανού Βίοι 'Αγίων σ. 53. Σ. Εύστρατιάδου, 'Αγιολόγιον σ. 480.

13 Μαΐου. Ὁ 'Αγιος Λαοδικίος, ὁ δεσμοφύλαξ ὁ διὰ τῆς 'Αγίας Γλυκερίας πιστεύσας ἕξει τελειοῦται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 36. Μέγας Συναξαριστής σ. 324. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 112. Μ. Γαλανού, «Βίοι 'Αγίων» σ. 64. 'Εκκλησία Μαρτύρων σ. 202. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 271.

18 Μαΐου. Οἱ διά τῆς 'Αγίας μάρτυρος Χριστίνας, στρατιῶται δῆμοι Παῦλος καὶ 'Ανδρέας, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ καὶ λιθοβοληθέντες ἐτελειώθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 46. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 454. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 179. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 76. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 39 καὶ 381.

20 Μαΐου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Μάρτυρος Θαλλελαίου, πιστεύσαντες δῆμοι 'Αλέξανδρος καὶ 'Αστέριος καὶ ἀποκεφαλίσθentes ἐτελειώθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 51. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 474. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 193. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 78. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 26.

24 Μαΐου. Οἱ διά τοῦ 'Αγίου Μελετίου τοῦ Στρατηλάτου πιστεύσαντες μάγος Καλλίνικος καὶ Σεραιῶν καὶ τελειωθέντες διὰ ξίφους. Ὁμοίως οἱ διά τοῦ αὐτοῦ πιστεύσαντες καὶ τελειωθέντες διὰ πυρὸς Κόμητες, Τριβοῦνοι καὶ ἄλλοι Πρίγκηπες Φῆστος, Φαῦστος, Μάρκελλος, Θεόδωρος, Μελέτιος, Σέργιος, Μαρκελλίνος, Φηλιξ, Φωτεινός, Θεοδωρίσκος, Μερκούριος καὶ Δίδυμος. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 63. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 566. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 240. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 112. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 245.

Ἰούνιος

21 Ἰουνίου. Ὁ διά τοῦ 'Αγίου Ἰουλιανοῦ ἰαθεὶς τὸν ὀφθαλμὸν στρατιῶτης καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ ἕξει τελειοῦται. Μνήμη τῶν 'Αγίων Μαρτύρων τῶν συμμαρτυρησάντων τῷ 'Αγίῳ Ἰουλιανῷ εἴκοσι δεσμοφυλάκων καὶ λοιπῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ Συναξαρίῳ καὶ διὰ ξίφους θανατωθέντων. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 122—123. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

'Αδικος έστρατεία.

'Η 'Ορθόδοξος 'Ελληνική 'Εκκλησία μετά θλίψεως και δόξης παρακολουθεί την έναντίον αυτής γενομένην επίθεση εκ μέρους προτεσταντικών εκκλησιών της Εδρώπης και της 'Αμερικής εξ άφορμής του κυπριακού ζητήματος. 'Η συνισταμένη πασών των επιθέσεων τούτων υπήρξε και ή έναντίον του 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και της 'Ελληνικής 'Εκκλησίας έστρατεία του γερμανού καθηγητού Ernst Benz, όστις δέν έδίστασε να γράψη, ότι εν Κύπρω επιδιώκεται ή εξόντωσις της τουρκικής μειονότητας

και άνατρέπονται αι άρχαι της συνπαύξεως των λαών, όμολογιών και κοσμοθεωριών.

'Αλλ ή εθιξία των ξένων προτεσταντών είναι και άστοχος και άδικαιολόγητος. 'Ενώ πολλοί εκ τούτων ήρείχοντο τα έγκλήματα του 'Εθνικοσοσιαλισμού και του 'Χίτλερ, τώρα διαστρέφουν τα πράγματα, σκιαμαχούν, βάλλουν έναντίον άνυπότακτων στόχων και δημαγωγούν. Λησμονούν, ότι ή 'Εκκλησία μας είναι ή στοργική μητέρα του ελληνικού λαού εκ μακράϊωνος παραδόσεως και μνωπάξουν προ του γεγονότος, ότι εν Κύπρω δέν πρόκειται περι της προστα-

ρος σ. 301. Μ. Γαλανού, «Βίοι 'Αγίων» σ. 108. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 308.

28 'Ιουνίου. Οί διά του 'Αγίου Μάρτυρος Παπίου πιστεύσαντες Δήμοι και άποκεφαλισθέντες. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 139. Μέγας Συναξαριστής σ. 334. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 125. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 375.

Ιούλιος

8 'Ιουλίου. Οί "Άγιοι δύο Τριβούνιοι 'Αντίοχος και Νικόστρατος, ως και οί στρατιώται αυτών τα δύο νούμερα πιστεύσαντες τώ Χριστώ ζίφει τελειούνται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 173. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 142. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 103. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 46 και 360.

16 'Ιουλίου. 'Ο "Άγιος Κυριακός ο Δήμος ο άποκεφαλίσας τόν "Άγιον 'Αντίοχον, πιστεύσας τώ Χριστώ ζίφει τελειούται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 173. Μέγας Συναξαριστής σ. 308. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 219. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 46.

Αύγουστος

17 Αύγουστου. Οί Δήμοι Κοδράτος και 'Ακάκιος οί διά των 'Αγίων Μαρτύρων αυταδέλων Παύλου και 'Ιουλιανής πιστεύσαντες ζίφει έτελειώθησαν. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 270. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 300. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 261. Μ. Γαλανού, Βίοι 'Αγίων σ. 59. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 254 σ. 254 τή 4 Μαρτίου.

'Ωσαύτως ο Δήμος Στρατόνικος συμπονέσας την 'Αγίαν 'Ιουλιανήν και μαθών τούτο ο Βασιλεύς, ζίφει έτελειώθη. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 271. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 300. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 261.

Σεπτεμβρίου

4 Σεπτεμβρίου. Οί από Δημίων 'Άγιοι Θεότιμος και Θεόδουλος διά της 'Αγίας 'Ερμionής μιās των τεσσάρων θυγατέρων Φιλίππου του 'Αποστόλου πιστεύσαντες τώ Χριστώ έτελειώθησαν εν ειρήνη διά προσευχής 'Ερμionής. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 19. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 129. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 67. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 66. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 192 και 178.

16 Σεπτεμβρίου. Οί υπηρέται της καμίνου Βίκτωρ και Σωσθένης πιστεύσαντες τώ Χριστώ διά της 'Αγίας Εύφημίας έτελειώθησαν διά πυρός. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 56.

Οκτώβριος

22 'Οκτωβρίου. 'Ο διά του 'Αγίου 'Ιερομάρτυρος 'Αλεξάνδρου 'Επισκόπου στρατιώτης 'Ηράκλειος πιστεύσας τώ Χρι-

στώ ζίφει τελειούται. (Σ η μ ε ί ω σ ι ς. Τό παρόν Συναξάριον αναγράφεται εν τώ Μ.Σ. Νικοδήμου δίς, την 4 Μαρτίου και 17ην Αύγουστου, ίσως εκ παραδρομής). Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 183. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 445. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 346. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 122. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 168.

30 'Οκτωβρίου. Δήμιός τις τόν Χριστόν επιγνούς και εν ζοφώδει φρουρά βληθείς, τελειούται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 211. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 569. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 455.

Νοέμβριος

2 Νοεμβρίου. 28 στρατιώται δήμοι, πιστεύσαντες κατά τό μαρτύριον των μαρτύρων 'Ακινδύνου, Πηγασίου, 'Αφθονίου, 'Ελπιδοφόρου και 'Ανεμοποδίστου έτελειώθησαν διά πυρός. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 82. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 89. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 6. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 22.

19 Νοεμβρίου. Οί 4 οί κρατούντες τάς λαμπάδας κατά τό μαρτύριον του 'Αγίου Μάρτυρος 'Ηλιοδώρου του εν Μαγιδώ της Παμφυλίας. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 281. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 470. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 441. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 114. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 167.

22 Νοεμβρίου. Μάξιμος, ο καπητουλάριος αικισθείς τελειούται. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 287. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 522. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 474. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» 119. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον 291.

28 Νοεμβρίου. Μάρτυς Ειρήναρχος και αι σύν αυτό 7 γυναίκες. Νικοδήμου Συναξαριστής σ. 312. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής 589. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 123.

'Ακολουθία αυτού κείται εις ικανούς κώδικας (δρα Σωφρονίου Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 123.

Δεκέμβριος

15 Δεκεμβρίου. Οί Δήμοι οί παραστάντες κατά τό μαρτύριον της 'Οσιομάρτυρος Σωσάννης. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 391. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 364. Μ. Γαλανού «Βίοι 'Αγίων» σ. 84. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 443.

15 Δεκεμβρίου. Οί δύο δήμοι, πιστεύσαντες τώ Χριστώ κατά τό μαρτύριον του 'Αγίου 'Ελευθερίου, ζίφει τελειούνται. Μέγας Συναξαριστής Βίκτωρος σ. 390. Κ. Δουκάκη Συναξαριστής σ. 362. Σ. Εύστρατιάδου 'Αγιολόγιον σ. 310.

(Συνεχίζεται)

Γ. Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
'Αντιστασιακός 'Εφετών

σίας μίας μειονότητας, ήτις οὐδόλως κινδυνεύει, ἐφ' ὅσον αὐτὴ περιβάλλεται μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ πρόκειται περὶ στοιχειώδους αἰτήματος τῆς πανανθρωπίνης καὶ οἰκουμενικῆς συνειδήσεως. Περὶ αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν. Ποῖον ἄλλο αἷτημα ἔχει περισσότερο κρυσταλλίνην διαύγειαν;

Τὸ σπουδαιότατον κεφάλαιον.

Ἡ Ἱταλικὴ ρωμαιοκαθολικὴ ἐφημερὶς «Ἰλ Κοτιν-τιάνο» ἔγραψε προσφάτως, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρέπει νὰ ἀνανεωθῇ ἐσωτερικῶς πρὶν ἢ προχωρήσῃ εἰς πλήρη διάλογον μετὰ τῆς Ἐκκλησίας Ρώμης. «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, γράφει ἡ ἐφημερὶς αὕτη, διέρεται σήμερον μίαν ἐκ τῶν σοβαρῶν ἐσωτερικῶν τῆς κρίσεων». Ὡς ἀπόδειξιν τοῦτου ἀναφέρει τὴν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ κατάστασιν τοῦ μοναχικοῦ βίου, τὴν ἔλλειψιν σεμιναρίων καὶ ἱερέων, τὴν ἀνάγκην λειτουργικῶν μεταρρυθμίσεων. Καὶ προσθέτει ἡ Ἱταλικὴ ἐφημερὶς: «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ ἐναρμονίσῃ καὶ νὰ παρουσιάσῃ μίαν ἐνιαίαν ὀρθόδοξον θεολογίαν, ὥστε νὰ διεξαχθῇ ὁ διάλογος μετὰ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν». Σχετικῶς ἀναφέρει τὰς ὑφισταμένας θεολογικὰς διαφορὰς μεταξὺ Ρώσων καὶ Ἑλλήνων.

Νομίζομεν, ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ περιέχουν μὲν ὀρθὰ τινα σημεία, ἀλλ' ἐν τῷ συνόλω τῶν εἶναι ἄδικοι καὶ παραγνωρίζουν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διαθέτει τὸ σπουδαιότατον διὰ τὸν διάλογον κεφάλαιον, τ.ἔ. τὴν ἀφωσίωσιν καὶ προσήλωσιν τῆς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων. Αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἐλλείψεις τῆς Ὁρθοδοξίας ὄχι προὐκίαν τῆς λάμπειας τοῦ ἀπαραμίλλου αὐτοῦ θησαυροῦ τῆς. Βεβαίως διὰ τὸν διάλογον μὲ τοὺς Δυτικούς ἀπαιτεῖται ἀνασύνταξις καὶ ἐνοποίησης τῶν εἰς τὰς ἐπι μέρους Ἐκκλησίας τῆς θεολογικῶν δυνάμεων. Ἀλλ' ἐσωτερικῆ ἀνανέωσις ἀπαιτεῖται οὐχὶ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ πρὸ πάντων διὰ τὸν Ρωμαιοκαθολικισμόν, ὅστις ἐν πολλοῖς σημείοις ἔχει ἀπομακρυνθῆ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πολιτευματος τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπαφὴ τῶν Ὁρθόδοξων δυνάμεων.

Ἡ πρὸς ἐνοποίησιν τῶν ὀρθόδοξων θεολογικῶν δυνάμεων προσπάθεια ἔχει ἀρχίσει. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ὑπὸ τοῦ Γραφείου ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας πρόσκλησις τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὅπως οὗτοι μετᾶσχουν τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας, καὶ ἡ μετάβασις ἤδη εἰς Ρωσίαν ἑξ καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Συμπρωτεύουσῆς εἶναι γεγονότα λίαν εὐχάριστα καὶ ἐλπιδοφόρα.

Ἡ ὁλονὲν ἀξαναμένη ἐπαφὴ τῶν θεολογικῶν δυνάμεων τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν

εἶναι τι ἀναγκαῖον, διότι πολλὰ ζητήματα, ἐκκρεμοῦντα, ὡς μὴ ὄφελον, ἀπὸ αἰῶνων, δεόν ν' ἀντιμετωπισθοῦν διὰ τῆς συνεργασίας τῶν ὀρθόδοξων θεολογικῶν τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης. Ἡ συνεργασία δὲ αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ μόνον ὅταν προηγηθῇ ἡ ἀλληλογνωριμία τῶν θεολόγων τῶν διαφόρων ὀρθόδοξων χωρῶν.

Ἐνοποιοὶ παράγοντες.

Κατὰ τὰς προσεχέεις ἡμέρας θὰ συνέλθῃ ἐν Θεσσαλονίκῃ διεθνὲς συνέδριον κορυφαίων ἐπιστημόνων, πιστευόντων εἰς τὸ ἰδεώδες τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης μὲ θέμα «Ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἐνοποίησης καὶ ἡ Ἑλλάς».

Νομίζομεν, ὅτι ἐπιτυχέστερα διατύπωσις θέματος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ. Διότι τὸ ἰδεώδες τῆς ἡνωμένης Εὐρώπης θὰ παύσῃ νὰ εἶναι χίμαιρα καὶ οὐτοπία καὶ θὰ γίνῃ πραγματικότης μόνον, ὅταν οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ καὶ τὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη ἐμποτισθοῦν ὑπὸ τῶν ἰδεωδῶν τῆς Ἑλλάδος, ἅτινα εἶναι οἱ μόνοι ἀληθεῖς ἐνοποιοὶ παράγοντες. Τὰ ἰδεώδη αὐτὰ εἶναι ἀφ' ἐνὸς ἡ γνησίᾳ ἀνθρωπιστικῆς παράδοσις καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ Ὁρθόδοξία, ἡτις, ὡς ἀπεδείχθη εἰς τὸ Βυζάντιον, εἶναι ὁ μέγας χωνευτήριος λέβης, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ποικίλαι φυλαὶ μεταμορφοῦνται πνευματικῶς καὶ συγχωνεύονται εἰς μίαν πνευματικὴν ἐνότητα. Τὴν ἐνότητα τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, ὡς λέγει ὁ Ἐσελιγγ, «τὴν ὁποίαν οὐδεμία πολιτικὴ δύναμις εἶχε κατορθώσει μέχρι τότε νὰ πραγματοποιήσῃ, ἐδημιούργησεν ἐπὶ τέλους ἡ Ἐκκλησία», ἡτις κατὰ τὸν Jorga «ὑπῆρξεν ὁ κύριος παράγων ἐξελληνισμού» καὶ ἀληθοῦς ἐνότητας.

Ἐλπίζομεν, ὅτι ἐν τῷ συνεδρίῳ τῆς Θεσσαλονίκης θὰ διακηρυχθῇ ὁ οἰκουμενικὸς χαρακτήρ τῆς Ὁρθόδοξίας καὶ ἡ σημασία αὐτῆς διὰ τὴν ἐνοποίησιν τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία ἐνοποίησης θὰ ἀποτύχῃ, ἐὰν στηριχθῇ μόνον ἐπὶ οἰκονομικοτεχνικῶν ἐπιδιώξεων.

Δίδουν ὄπλα.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος δι' ἐγκυκλίου ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῶν ἱερέων, οἵτινες μεταβάλλουν τὰς ἱεροπραξίας εἰς ἐμπόριον. Ἰδίως κατακρίνει τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι «χάριν ἀργυρολογίας ψάλλον καὶ ἀναγιγνώσκουν τὰς εὐχὰς μετὰ πάσης ταχύτητος, πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου καὶ ἐκτέλεσιν περισσοτέρων τρισαγίων ἐπὶ τῶν τάφων». «Μὴ δυνάμενοι, προσθέτει ἡ ἐγκύκλιος, νὰ ἀνεχθῶμεν τὰ ἄτοπα καὶ τὴν θεομπαίξιαν, ἐντελλόμεθα, ὅπως οἱ ἐφημέριοι τῶν νεκροταφείων, τελοῦντες κηδείας πάσης τάξεως καὶ κατηγορίας, φέρουν ἐπιτραχήλιον μετὰ φελονίου καὶ ψάλλον ἀβιάστως, μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ σεμνοπρεπῶς». Ἡ ἐγκύκλιος προσθέτει καὶ τὸ φοβερόν, ὅτι ἱερεῖς τινες, «τελοῦντες τρισάγια καλοῦν ὡς ἀναπληρωτὰς τῶν ἄλλοτε καθηρημένων, ἄλλοτε ἀργῶν καὶ ἄλλοτε ἀλητεῦντας εἰς τὴν ἐπαρχίαν κληρικῶς».

Ἐὰς εὐχρηθῶμεν, ἵνα αἱ προτροπαὶ τοῦ Μακαριωτάτου τύχουν τῆς δεούσης προσοχῆς ἐκ μέρους πάντων τῶν ἐφημερίων. Εἶναι ἀπαράδεκτον ἱερεῖς νὰ γίνονται ἀφορμὴ σκανδαλισμοῦ τῶν συνειδήσεων τῶν πιστῶν καὶ νὰ δίδουν ὄπλα εἰς τοὺς ζητοῦντας εὐκαιρίας, ἵνα στραφοῦν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας.

«Σοβαρὸν σφάλμα».

Εἶναι λίαν εὐχάριστον, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ κομμουνισταὶ ἀρχίζουν νὰ ἀναγνωρίζουν τὸν εὐεργετικὸν διὰ τὴν κοινωνίαν ὄλον τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως ἡ ἐφημερίς τοῦ στρατοῦ τῆς Τσεχοσλοβακίας ἐτάχθη προσφάτως κατὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος, διότι ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη «θὰ ἀπετέλει σοβαρὸν σφάλμα».

Ἐφ' ὅσον, γράφει ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερίς, ὑπάρχουν ἀκόμη ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀνθρώπων πεπεισμένων περὶ τῆς ἀνάγκης ὑπάρξεως τῆς θρησκείας, θὰ ὑπάρχουν οἱ ἀόρατοι δεσμοί, οἱ ὁποῖοι ἐνώνουν αὐτοὺς πρὸς ἀλλήλους».

Ἡ αὐτὴ ἐφημερίς καταλήγει ὡς ἐξῆς: «Οἱ ἱερεῖς καὶ ἡ Ἐκκλησία δύνανται διὰ τῆς δραστηριότητος τῶν νὰ ἐκπληρώσουν χρήσιμον κοινωνικὴν ἀποστολήν».

Ἐὰς εὐχρηθῶμεν, ὥστε τοῦ χρόνου προϊόντος νὰ σταματήσῃ ἐν ταῖς κομμουνιστικαῖς χώραις ἡ ἀντιθρησκευτικὴ προπαγάνδα καὶ ἡ Ἐκκλησία οὐ μόνον νὰ εἶναι ἀνεκτὴ, ἀλλὰ καὶ νὰ τυγχάνῃ ὑποστηρίξεως πρὸς καλυτέραν πραγματοποίησιν τῶν ἀνακαινιστικῶν σκοπῶν τῆς.

Ἀθεϊστικὴ προσπάθεια καὶ ἀποτελέσματα αὐτῆς.

Συμφώνως πρὸς δεδομένα τοῦ ἀθεϊστικοῦ περιοδικοῦ «Ἐπιστήμη καὶ θρησκεία» κατὰ τὸ ἔτος 1963 διανεμήθησαν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει πολλὰ ἑκατοντάδες χιλιάδων ἀθεϊστικῶν φυλλαδίων. Ἐκτὸς τούτου παρήχθησαν ἐν Ρωσίᾳ πολλὰ ἀντιθρησκευτικὰ ταινία, αἵτινες προβάλλονται εἰς τοὺς νέους.

Ἀλλὰ ποῖον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα; Τὸ περιοδικὸν δημοσιεύει ἄρθρον ἐνός δημοσιογράφου, ὅστις ἐπεσκέφθη τὴν μέσσην περιοχὴν τοῦ Βόλγα, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας. Κατὰ τὸ ταξιδίον του ἐκ Υοχκαρ-Ολα πρὸς τὸ χωρίον Σεμεπονσकोε διεπίστωσεν, ὅτι ὅλα τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἦσαν πλήρη ταξιδιωτῶν. Διατὶ ἄρα γε; Διότι ἀπλούστατα ἡ Ἐκκλησία εἶχε μετατεθῆ ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ χωρίον καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως μετέβαιναν κατὰ μάζας ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ χωρίον, διὰ νὰ μετᾶσχουν τῆς θείας λατρείας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ δημοσιογράφος μετέβη εἰς τὴν βιομηχανικὴν πόλιν Volzhsk, ἵνα συναντηθῇ μετὰ τῶν τοπικῶν ἐκπροσώπων τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας. Ἀλλὰ «τὸ γραφεῖον ἦτο κλειστόν, διότι ὁ ὑπάλληλος προητοιμάζετο διὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις μιᾶς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας».

Τὰ σχόλια περιτεύουν. Πᾶσαι αἱ διαπιστώσεις

αὗται εἶναι νέα ἀπόδειξις, ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκριζωθῇ ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Παγίδες διὰ τοὺς νέους.

Αἱ μηχανικαὶ συσκευαὶ τεχνικῶν παιγνιδίων, αἵτινες διεδόθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰς ἐπαρχίας, κατέστησαν ἐπικίνδυνοι παγίδες διὰ πολλοὺς νέους καὶ κέντρα διαφθορᾶς. Ὡς διεπίστωσεν ὁ διευθυντὴς τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας κ. Ὑφαντῆς, «ἡ συνεχισμένη ἀθρόα εἰσαγωγὴ μηχανῶν τεχνικῶν παιγνιδίων παρ' ἀπάντων, ἐμπόρων καὶ μὴ, καὶ ἡ επέκτασις τῆς λειτουργίας εἰς τὰ περισσότερα τῶν δημοσίων κέντρων, εἰς τὰ ὁποῖα συγχάζουν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνήλικοι, ἐγκυμονεῖ σοβαροὺς κινδύνους, ἰδίᾳ διὰ τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν».

Συμφώνως πρὸς τὰ «δελτία συμβάντων», «οἱ σεξουαλικῶς ἀνώμαλοι τύποι στὶς αἰθουσες τυχερῶν παιγνιδίων ἀγκιστρῶνουν τὰ θύματά τους. Ἐκεῖ παρεῖναι τοὺς ἀνηλίκους, πὺν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μερικῆς δραχμῆς γιὰ νὰ παίξουν». Εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ κατὰ τῶν ἡθῶν ἐγκλήματα «παρουσιάζουν σημαντικὴν αὔξησιν τὸν τελευταῖο καιρὸ εἰς βάρος τῶν ἀνηλικῶν παιδιῶν, πὺν συγχάζουν στὰ κέντρα τεχνικῶν παιγνιδίων».

Ἐπειτα οἱ νέοι διὰ τῶν παιγνιδίων αὐτῶν ἀπομακρύνονται ἐκ τῆς μελέτης, συνηθίζουσι εἰς τὴν ἀργίαν καὶ διατρέχουσι ἄλλους κινδύνους. Ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἔρευνα, παρασύρονται εἰς «μικροκλοπῆς, διαρρηξίεις, μικροαπάτες, κλοπῆς ἐξαρτημάτων αὐτοκινήτων κλπ. Τὰ ἀδικήματα αὐτὰ παρουσιάζουσι ἰδιαίτην ἔξαρσιν τὸν τελευταῖο καιρὸ. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς νεαροὺς δράστες, ὅταν συλλαμβάνονται, δὲν ἀρνοῦνται τὴν ἀλήθειαν. Τοὺς χρειάζονται λεφτὰ νὰ παίξουν σ' αὐτῆς τις ἐκμανλιστικῆς μηχανῆς μὲ τὰ πολύχρομα φωτᾶκια καὶ τις ἐξάλλες ζωγραφικῆς. Τοὺς χρειάζονται χρήματα. Δὲν εἶχαν τί ἐκλεψαν».

Ἐὰν δὲν ἐπέμβουν οἱ ἀρμοδίιοι πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ κακοῦ, ταχέως ἡ κατάστασις θὰ γίνῃ πολὺ χειροτέρα. Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ γίνῃ; Περὶ αὐτοῦ γίνεται λόγος εἰς τὴν ἐπομένῃν παρατήρησιν.

Ἀπαιτοῦνται δραστικὰ μέτρα.

Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα προτείνονται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας κ. Ὑφαντῆ πρὸς περιορισμὸν τοῦ ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει παρουσιαζομένου κακοῦ, εἶναι πολλὰ. Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ἀπαγορευθοῦν τὰ τεχνικὰ παιγνίδια μὲ μηχανικὰς συσκευὰς. Ἐὰν ὑπάρχουν τινὰ ἐξ αὐτῶν εἰς εἰδικὰς λέσχας, ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι μακρῶν τῶν σχολείων, οἰκοτροφείων, φροντιστηρίων καὶ νυδῶν. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ αὐστηρῶς ἡ εἴσοδος εἰς αὐτὰ νέων ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν. Ὑπὸ τοῦ ὑφυπουργείου Ἐσωτερικῶν πρέπει ὡσαύτως νὰ γίνεσθαι ἐλεγχος τῶν αἰθουσῶν ἀθλητισμοῦ καὶ ψυχαγωγικῶν σωματείων. Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ἀπαγορευ-

θοῦν ὅλα τὰ παιγνίδια, τὰ ὁποῖα φέρον δῶρα καὶ κέρδη εἰς τοὺς παίκτας.

Ὅρθά ταῦτα καὶ ἐπιβαλλόμενα. Ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι ἐκτὸς τῶν μέτρων τούτων πρέπει νὰ καταβληθῇ προσπάθεια, ἵνα οἱ νέοι μας ἀποκτήσουν ἰδανικά καὶ παρακολουθῶνται συστηματικῶς ὑπὸ τῶν ἐφημερίων, τῶν διδασκάλων ἢ καθηγητῶν καὶ τῶν γονέων. Ὅθεν ἡ στενὴ συνεργασία Ἐκκλησίας, σχολείου καὶ οἰκογενείας ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ οὐσιαστικῆ. Ἐπίσης πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα πρὸς παροχὴν εἰς τὴν νεολαίαν μας εὐκαιριῶν ὑγιᾶς ψυχαγωγίας. Τὰ «ἐνοριακὰ κέντρα νεότητος» πρέπει νὰ γίνουσι πραγματικότης.

Ἡ γ' περίοδος τῆς Βατικανικῆς Συνόδου.

Κατὰ τὴν παροῦσαν γ' περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἢ Β' ἐν Βατικανῷ Σύνοδος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἔχει ὡς γενικὸν θέμα τῆς τὴν διατύπωσιν μιᾶς ἐκσυγχρονισμένης ἐκκλησιολογικῆς διδασκαλίας, ἢ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀποτελῇ μίαν ἐξισορρόπησην μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῶν παγίων ἀντιλήψεων τῆς παραδόσεως καὶ τοῦ δόγματος καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σημερινῆς οἰκουμενικῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὁ ἐμπνευστὴς τῆς Συνόδου ταύτης ἀοίδιμος Πάπας Ἰωάννης ὁ ΚΓ'. Ἀναμφιβόλως, ἢ γ' αὕτη περίοδος τῆς Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ ἔχει ἔργον δύσκολον νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ κανεὶς δὲν γνωρίζει ἀκόμη ἂν θὰ ἐπιτόχη μὲ ὄλον τὸν ἀπαιτούμενον ρεαλισμὸν τὴν ἐπιδιωκομένην ἐξισορρόπησην. Τὸ πρῶγμα θὰ ἦτο ἐνκόλιωτον ἂν ὁ σημερινὸς Πάπας, ὀλιγώτερον ἀσθόρμητος τοῦ προκατόχου του, ἂν καὶ πιστὸς εἰς τὰς γραμμὰς ἐκείνου, δὲν ἐπλησίαζε, διὰ τῶν καιρίων σημείων τῆς Ἐγκυκλίου του «*Ecclesiam Suam*» πρὸς τὴν συντηρητικὴν μερίδα τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἱεραρχίας, ἢ ὁποῖα δὲν ἐννοεῖ νὰ παραδεχθῇ μεταλλάξεις διδασκαλίας ὡς πρὸς τὸ πρωτεῖον καὶ τὰ συναφῆ ἐκκλησιολογικὰ σημεῖα. Ἀλλ' οὕτως, εἶναι βέβαιοι, ὅτι θὰ ζημιωθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ ἐφαρμογὴν ἢ ἐπιδίωξιν τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ νὰ καταστῇ φορεὺς ὑγιᾶς οἰκουμενικοῦ πνεύματος ἐν μέσῳ τῆς ὅλης χριστιανωσύνης.

Περὶ Μπήτλς.

Τὸ πρῶγμα ἔχει σημασίαν διὰ τὸ μέλλον, διότι δεικνύει ὅτι οἱ ἀρμόδιοι δὲν ἔχουν συναίσθησιν τοῦ ἐθνικῶς εὐπρεποῦς. Πρὸ τίνος διετέθη τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον διὰ παραστάσεις τῶν περιοδουμένων Μπήτλς τῆς Γερμανίας, ἐφαιμίλλον εἰς ἐξαλλωσύνην καὶ πρωτογονισμόν μὲ ἐκείνους τῆς Ἀγγλίας. Ὡς παρατηρεῖ ὁ καθηγητὴς κ. Ἰ. Παπαζαχαρίου, πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως «Θέαμα καὶ Νεότης», «αἱ παραστάσεις τῶν ἔτεινων ἐκδήλωσις εἰς ἓνα σκοπὸν, πῶς οἱ θεαταὶ νὰ χάσουν καὶ τὸν πλέον στοιχειώδη ἔλεγχον τοῦ ἑαυτοῦ των, διὰ νὰ περιέλθουν ὑπὸ τὸ κράτος ἐνός

εἶδους ἀμὸν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐκτραποῦν εἰς ἀλογίστους πράξεις καὶ βιαιοπραγίας. Πράγματι δὲ κατὰ τὰς παραστάσεις αὐτάς, οἱ νεαροὶ θεαταὶ κατελήφθησαν ὑπὸ τοιαύτης καταστροφικῆς μανίας, ὥστε ἐστράφησαν κατ' ἐμψύχων καὶ ἀψύχων καὶ αὐτῶν τῶν ὀργάνων τῆς Ἀστυνομίας, δι' ἀσυναρτήτων κρουσῶν, χειρονομιῶν καὶ λιθοβολισμῶν, δίκην ἀγρίων. Ἐν μέσῳ τῆς ἐφιαλτικῆς αὐτῆς ἀτμοσφαιρας, τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα περιήλθον εἰς δύσκολον θέσιν, μετὰ μεγάλης δὲ δυσχερείας κατώρθωσαν νὰ προλάβουν τὴν διάπραξιν τραυματισμῶν ἢ ἄλλων ἀδίκημάτων».

Καὶ ἐρωτᾷ ὁ κ. Καθηγητὴς: «Διὰ ποῖον ἀράγε ὑψηλὸν καλλιτεχνικὸν σκοπὸν καὶ παρὰ τίνων ἀρμοδιῶν ἐπετρέπη ἢ ἀχαρκτηριστος αὕτη ἀπέπεια, ἢ ἐμφάνισις δηλαδὴ τῶν Μπήτλς εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, χῶρον ἐπισήμων ἐθνικῶν ἐορτῶν καὶ εὐγενῶν ἐλληνικῶν ἀγώνων;».

Διὰ τὸν λόγον ἀσφαλῶς, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς ἀρμοδίους αὐτοὺς εὐαισθησία εἰς τοιαῦτα ζητήματα καὶ δὲν βλέπουν ὅτι βλέπει κάθε ἄλλος Ἕλληνας: δηλαδὴ ὅτι μὲ τοιαύτας παραχωρήσεις θίγεται καὶ προσβάλλεται ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς.

Λείπει ὁ κοινὸς τόπος.

Ἀντιπρόσωποι Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀντικῆς Ἐδρώπης συνήλθον προσφάτως εἰς Κολωνίαν διὰ νὰ μελετήσουν μετὰ πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν εἰδικῶν τὸ πρόβλημα ἀμύνης καὶ ἀφοπλισμοῦ ὑπὸ τὸ πρῶμα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Κατὰ τὸ ἐξόχως ἐνδιαφέρον τοῦτο Συνέδριον ἀπεκομίσθη, ὡς ἀναφέρεται εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν, ἥτις ἐξεδόθη μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν του, τὸ συμπέρασμα, ὅτι «αἱ Ἐκκλησίαι κινδυνεύουν νὰ μὴ ἐκτιμῶν ἐπαρκῶς τὰ ὄντως ἐθνικὰ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος ἀμύνης, ἐνῶ τοῦναντίον οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπεύθυνοι, ἀσχολούμενοι μὲ τὰ τεχνικὰ προβλήματα, λησμονοῦν τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα τῶν προβλημάτων τούτων».

Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ διαπίστωσις αὕτη, προερχομένη ἐκ τοῦ πλέον ἐγκόρου περιβάλλοντος ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης καὶ δὴ ἐκείνας τῶν μεγάλων χωρῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἢ εἰρήνη τοῦ κόσμου. Ὁ χριστιανισμὸς εἶναι ἢ πηγὴ τῆς ἀληθοῦς εἰρήνης καὶ τὸ πνεῦμα του πρέπει νὰ διαποτίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο τὴν σύγχρονον πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἀντίληψιν, διὰ νὰ ἀποτραπῇ εἰς νέος παγκόσμιος πόλεμος. Ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ πλήρως αὕτη ἢ διαπότισις, δὲν ἀρκεῖ ἢ ἀπλῆ, γενικὴ μαρτυρία τῶν Ἐκκλησιῶν. Χρειάζεται καὶ ρεαλιστικὴ κατεῦθνοις εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς, ὥστε οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ παράγοντες νὰ δύνανται νὰ εὗρουν ἓνα κοινὸν τόπον μεταξὺ τῆς μαρτυρίας αὐτῆς καὶ τῶν ὄντως προβλημάτων, τὰ ὁποῖα τοὺς ἀπασχολοῦν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

'Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Χρυσόστομος κατά τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 25ης 'Οκτωβρίου ἐ.ε. ἐχοροστάτησεν εἰς διάφορους ἱεροὺς ναοὺς 'Αθηνῶν, συνειργάσθη μετὰ Σεβασμιωτάτων 'Αρχιερέων καὶ τῶν παρ' Αὐτῷ Θεοφιλεστάτων Βοηθῶν 'Επισκόπων, προήδρευσε τῶν συνεδριῶν διαφόρων 'Εκκλησιαστικῶν 'Οργανισμῶν, ἐδέχθη εἰς ἀκράσιν ἐπιτροπὰς καὶ διάφορα πρόσωπα. Οὕτω:

'Εχοροστάτησε: Τῆ 11ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

— Τῆ 17ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὸν 'Εσπερινὸν τοῦ ἐορτάζοντος ἱεροῦ ναοῦ τοῦ 'Αγίου Λουκᾶ Πατησίων.

— Τῆ 18ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

— Τῆ 19ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὸν 'Εσπερινὸν τοῦ ἐορτάζοντος ἱεροῦ ναοῦ τοῦ 'Αγ. Γερασιμῶν Κουπονίων — 'Ανω 'Ιλισίων.

— Τῆ 25ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

'Ετέλεσε: Τῆ 17ῃ 'Οκτωβρίου τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ 'Αλεξάνδρου 'Υψηλάντου, τοῦ ὁποῦτο τὰ ὁσπᾶ μετεφέρθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ 'Αγίου 'Ελευθερίου Μητροπόλεως.

Προήδρευσε: Τῆ 12ῃ 'Οκτωβρίου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 21ῃ 'Οκτωβρίου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 22ῃ 'Οκτωβρίου τῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τῶν διορθώσεων καὶ διαχριστιανικῶν ζητημάτων, τὸ δὲ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

— Τῆ 23ῃ 'Οκτωβρίου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Βαφειαδακείου Κληροδοτήματος.

Παρέστη: Τῆ 18ῃ 'Οκτωβρίου εἰς τὰς ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως ὀργανωθείσας ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν 'Αθηνῶν.

'Εδέχθη: Τῆ 12ῃ 'Οκτωβρίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Καλαβρυτινῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιον καὶ 'Ιερισσοῦ, 'Αγίου 'Ορους καὶ 'Αρδαμερίου κ. Παῦλον, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Νομικὸν Σύμβουλον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος κ. Παν. Παναγιωτάκον, τὸν τῶς νομάρχην 'Αττικῆς κ. Παπαρηγόπουλον, τὸν κ. Λοιζίδην καὶ τὸν ἐφορον τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου 'Αθηνῶν κ. Παῦλον Λαζαρίδην.

— Τῆ 16ῃ 'Οκτωβρίου τοὺς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. Παν. Μπρατσιώτην καὶ κ. Παν. Τρεμπέλαν, τὸν νέον διοικητὴν τοῦ 'Αγίου 'Ορους κ. 'Εμμανουὴλ Ρούνην, τὸν διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν 'Ελλάδος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομον Γιαλούρη, τὸν διευθυντὴν τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονα Μπαρδάκον, τὸν κ. 'Αθανασιάδην τοῦ 'Εθνικοῦ Θεάτρου καὶ τὸν διευθυντὴν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κ. Ζαφ. Κέπετζην.

— Τῆ 17ῃ 'Οκτωβρίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα καὶ Κεφαλληνίας κ. 'Ιερόθεον, τὸν τῶς ὑπουργὸν κ. 'Αλιμπράντην καὶ τὸν Τμηματάρχη τῆς 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐθνικῶν Ἐπισημῶν κ. Ξεφλούδαν.

— Τῆ 20ῃ 'Οκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθόδιον, τὸν διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν 'Ελλάδος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομον Γιαλούρη, τὸν γενικὸν διευθυντὴν τοῦ 'Υπουργείου Προνοίας κ. Μαυρουλίδην καὶ τὸν νομικὸν σύμβουλον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς κ. Χρ. Νεαμονιτάκη.

— Τῆ 21ῃ 'Οκτωβρίου τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν καὶ τῶς Βασιλικῶν 'Επιτροπῶν παρὰ τῇ 'Ιερᾷ Συνόδῳ κ. 'Ιωάννην Καρμίρη, τὸν γενικὸν διευθυντὴν τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας τοῦ 'Υπουργείου 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐθνικῶν Ἐπισημῶν κ. Πάντζαρη, τὸν προϊστάμενον τῆς Νομικῆς 'Υπηρεσίας τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κ. Σταυροπούλου καὶ τὸν νομικὸν σύμβουλον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς κ. Νεαμονιτάκη.

— Τῆ 23ῃ 'Οκτωβρίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δημητριάδος κ. Δαμασκηνόν, τὸν διευθυντὴν τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονα Μπαρδάκον καὶ τὸν προϊστάμενον τῆς Νομικῆς 'Υπηρεσίας τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. κ. Σταυροπούλου.

— Τῆ 24ῃ 'Οκτωβρίου τὸν ἡγούμενον τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς «Λογγοβάρδας» πανοσ. ἀρχιμ. κ. Φιλόθεον.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

"Αγιον "Ορος

Τὸν παρελθόντα μῆνα συνήλθεν εἰς τὰς Καρυὰς ἡ Δισενιαύσιος 'Ιερὰ Σύναξις τοῦ 'Αγίου "Ορους "Αθω. 'Ο προσκληθεὶς εἰς τὴν συνεδρίασιν Διοικητῆς 'Αγίου "Ορους κ. 'Εμμανουὴλ Θρ. Ρούνης, ἀπαντῶν εἰς προσφωνησὶν τοῦ καθηγουμένου τῆς 'Ι. Μονῆς Καρακάλλου, εἶπε μεταξύ ἄλλων τὰ ἐξῆς:

«Προσερχόμενος σήμερον ἐνώπιον τῆς 'Ι. Δισενιαύσιο-Συνάξεως, τὴν ὁποίαν συγκροτοῦν λάμποντα πνευματικὰ ἀναστήματα τῆς 'Αθωνίτιδος Δημοκρατίας, οἱ 'Ηγούμενοι καὶ οἱ Προϊστάμενοι τῶν 'Ιερῶν Βασιλικῶν Μονῶν τοῦ "Αθω, ἐπιθυμῶ νὰ καταθέσω τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι φιλόστοργος, διαρκῆς καὶ ἀνύστακτος θὰ εἶναι ἡ μέριμνα τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους πρὸς τὸ "Αγιον "Ορος.

'Η 'Ελλάς καὶ ἡ 'Ορθοδοξία σὰς ὀφείλουσαν πολλά. Σὰς ἔκαυσεν ὁ ἔριος τῆς ἀγρυπνίας καὶ ἀπὸ τὰ ἀμόλυτα χεῖλη σας ἀναδύεται ὁ ἀρχαῖος, ἀσυμβίβαστος λόγος τῆς ἱερᾶς πίστεως: «οὐκ ἀρνησόμεθά σε, φίλη 'Ορθοδοξία» οὐ ψευσόμεθά σε, πατροπαράδοτον κλέος. 'Εν σοὶ γὰρ ἐγεννήθημεν, ἐν σοὶ ζῶμεν, εἰ δὲ καιρὸς καλέσῃ καὶ μυριάκις ὑπὲρ σοῦ τεθνηξόμεθα».

'Απευθυνόμενος πρὸς τὴν 'Ιερὰν Δισενιαύσιον Σύναξιν, τὸ ἀνώτατον Μοναστικὸν Σῶμα τοῦ 'Αγίου "Ορους, ἐπιθυμῶ ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Κράτους νὰ καταθέσω τὸν ὀφειλόμενον χαριετισμὸν τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐλαβείας, πού σὰς ἀνήκει.

'Ανεξάντλητοι εἶναι αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις τοῦ "Αθω, ἀλλὰ κρίσιμοι καὶ συνισταμένοι εἶναι οἱ καιροὶ τοῦ παρόντος.

'Η ἀγιορειτικὴ φάλαγξ πρέπει νὰ γνωρίσῃ πύκνωσιν καὶ ἐξαρσιν. 'Επιτελοῦντες εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ χρέος μας, θὰ στερεώσωμεν ἀσφαλέστερον τὸ μέλλον καὶ τὴν δόξαν τοῦ 'Αγίου "Ορους. Καὶ θεραπεύοντες καὶ ἀποκόπτοντες τὰς ἀδυναμίας τοῦ παρόντος, ἐργαζόμεθα διὰ τὴν ἰσχὴν καὶ διὰ τὴν λάμψιν τοῦ ἀγιορειτικοῦ μέλλοντος...».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

'Ο Μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Γερμανὸς ἐπεσκέφθη ἐπίσημως τὴν 'Εκκλησίαν Βουλγαρίας ἀπὸ 3—13 Σεπτεμβρίου ἐ.ε. κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Κυρίλλου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνομιλιῶν τῶν δύο Προκαθημένων διεπιστάθη πλήρης ταυτότης ἀπόψεων ἐπὶ τῶν ἐξετασθέντων θεμάτων. Αἱ συνομιλίας ἀνεφέροντο, ὡς λέγει τὸ σχετικὸν ἐπίσημον ἀνακοινωθέν, εἰς τὴν 'Αγίαν 'Ορθόδοξον Οἰκουμένην καὶ τὴν 'Εκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὰς οἰκουμενικὰς τάσεις τῶν

χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ κοινοτήτων ὁλοκληρῶς τοῦ κόσμου εἰς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐστάθειαν τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἐνεργότεραν ἐπικοινωνίαν μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὴν διαφυλάξιν τῆ συμβολῆ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Οἱ δύο Προκαθήμενοι ὑπεγράμμισαν ἰδιαιτέρως: 1) Τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐπικοινωνίας μεταξύ τῶν Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἐπίτευξιν πληρεστέρας πανορθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος δράσεως διὰ τῶν γενικῶς παραδεγεμένων καὶ καθιερωμένων ὀργανισμῶν. 2) Τὸ ἀπαραίτητον τοῦ διαλόγου μεταξύ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ κοινοτήτων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς πίστεως καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. 3) Τὴν ἀνησυχίαν τῶν ἐκ τῶν δοκιμασιῶν, τὰς ὁποίας ὑφίσταται τελευταίως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς ἐν τῇ κοινῇ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Ἡ ἐδρεύουσα ἐν Βέρνη μόνιμος γραμματεία τοῦ Διεθνούς Συνεδρίου τῶν Παλαιοκαθολικῶν ἀνεκοίνωσεν, ὅτι τὸ προσεχὲς 19ον Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Παλαιοκαθολικῶν θὰ συνέλθῃ ἀπὸ 22ας μέχρι 27ης Σεπτεμβρίου 1965 ἐν Βιέννῃ. Τὸ τελευταῖον συνέδριον ἐγένετο τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1961 ἐν Haarlem τῆς Ὁλλανδίας.

— Τὸ ὑπ' ἀρ. 79 φύλλον τοῦ ἐν Krefeld τῆς Γερμανίας ἐκδιδομένου Διεθνούς Παλαιοκαθολικοῦ Δελτίου Πληροφοριῶν εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς κινήσεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ἥτις ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν ὑπὸ δεκάδων χιλιάδων Ρωμαιοκαθολικῶν ἀπόκρουσιν τῶν ἀποφάσεων περὶ πρωταίου καὶ ἀλαθῆτος τοῦ πάπα τῆς ἐν Βατικανῷ Συνόδου τοῦ ἔτους 1870. Μάλιστα ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ ἐξάιρεται τὸ γεγονός τῆς συμπληρώσεως 90 ἐτῶν ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῶν Μάτων τοῦ 1874 ἐν Βόννη τῆς πρώτης Συνόδου τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 50ετηρίδος τοῦ ἐν Οὐτρέχτῃ παλαιοκαθολικοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ ὀργανώθη ἐν Οὐτρέχτῃ μία ἐκκλησιαστικὴ ἐκθεσις, ἥτις παρουσιάζει τὴν μακρὰν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐτρέχτης, τὸν στενὸν σύνδεσμον αὐτῆς πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸν Ἀγγλικανισμόν κατὰ τε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν, ὡς καὶ τὰς σχέσεις τῶν Παλαιοκαθολικῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης καὶ τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Μεταξὺ τῶν ἐπιθεμάτων τῆς λίαν ἐνδιαφερούσης ἐκθέσεως ἦσαν καὶ τὰ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Οὐτρέχτης πολύτιμα δῶρα τόσον τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορου, ὅσον καὶ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Μικτὴ ἐπιτροπὴ, ἐξαρτωμένη ἐν τῶν «συνόδων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ διαδόσεως τῆς πίστεως», ἀνέλαβε τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀπορρέουν ἐκ τῶν σχέσεων τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἰσλαμισμοῦ. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς γραμματείας τῆς ἐπὶ τῶν σχέσεων πρὸς τοὺς μὴ χριστιανούς, τὴν ὁποίαν διευθύνει ὁ καρδινάλιος Ἀλοΐσιος Μαρέλλα, θὰ ἀσχοληθῇ δὲ εἰδικῶς περὶ τῶν προβλημάτων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῶν χωρῶν ἐν ταῖς ὁποῖαις ἡ Ἐκκλησία γειτνιάζει πρὸς τὸν Ἰσλαμισμόν εἰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι ἐκκλησιαστικῶς ὑπάγονται τόσον εἰς τὴν «συνόδον τῶν ἀνατολικῶν ὑποθέσεων», ὅσον καὶ εἰς τὴν τῆς «διαδόσεως τῆς πίστεως».

— Δι' ἐκλήσεως τοῦ ἀγνωσθεῖσης εἰς ὅλους τοὺς ναοὺς τοῦ Μονᾶχου τῆς Βαυαρίας ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πόλεως καρδινάλιος Ντένφερ προσκαλεῖ τὰς νεάνιδας τῆς ἐπαρχίας νὰ ἐπιδοθῶν ἑθελουσίως κατὰ τὴν διάρκειαν ἑνὸς ἔτους εἰς τὴν συμπαραστάσιν τῶν ἀσθενῶν τῶν νοσηλευμένων εἰς τὰ νοσοκομεία τῆς χώρας. Ἐνεκα τῆς γενναιοδώρας προσφορᾶς χιλιάδων νεανίδων, πέρυσι πολυάριθμοι ἀδελφοὶ καὶ νοσοκόμοι ἠδυνήθησαν νὰ ἀποκτήσουν ὀλίγας ἡμέρας διακοπῶν. Ἐν τούτοις, τονίζει ὁ καρδινάλιος, εἰς τὰ νοσοκομεία τῆς Γερμανικῆς Δη-

μοκρατίας θὰ ἦσαν ἀναγκαῖαι 40.000 νοσοκόμων, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ κανονικὴ λειτουργία τῶν. Ἐὰν ἐντὸς δεκαετίας, προσθέτει, δὲν περιορισθῇ ἡ μεγάλη αὕτη ἄλλειψις προσωπικοῦ, ὑπάρχει κίνδυνος τὸ ἐν τρίτον τῶν γερμανικῶν νοσοκομείων νὰ κλεισθοῦν.

Εἰς πολλὰς ἐπὶ μέρος ρωμαιοκαθολικᾶς ἐκκλησίας ἤρχισαν μεταρρυθμίσεις λειτουργικαὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Β' ἐν Βατικανῷ Συνόδου. Οὕτως ἐν Γερμανίᾳ ἐπιτροπὴ ἐμπειρογμωνόνων, συγκροτηθεῖσα διὰ τὴν μελέτην τῆς ἐμμελοῦς ἀναγνώσεως τῶν περικοπῶν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τοῦ Ἀποστόλου κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τῆς ἀπλῆς καὶ εὐδιακρίτου ἀναγνώσεως αὐτῶν, προετινε δὲ καὶ τύπον ἐμμελοῦς ἀπαγγελίας, ἀλλὰ μόνον δι' ἐξαιρέτους περιπτώσεις.

Εἰς Ἰαπωνίαν ἡ Ἐραρχία ἀπεφάσισε νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν γονυκλισίαν διὰ τῆς πατροπαραδότου τυπικῆς χειρονομίας σεβασμοῦ, ἡ ὁποία συνηθίζεται εἰς τὴν χώραν ταύτην. Ἐν Νέα Ζηλανδία ἡ χρῆσις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ἤρχισεν ἀπὸ τῆς 16ης Αὐγούστου. Ἐν Βιετνάμ αἱ περικοπαὶ τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου δύνανται νὰ ἀναγνώσκωνται εἰς τὴν βιετναμικὴν, γαλλικὴν ἢ ἀγγλικὴν ἀναλόγως πρὸς τὸ ἀκροατήριον. Ἐπίσης ἐνεκρίθησαν τὰ μεταφρασθέντα κείμενα τῶν μυστηρίων τοῦ βαπτίσματος, τοῦ χρίσματος, τοῦ γάμου καὶ τῆς ἐπικηδείου ἀκολουθίας. Οἱ Βιετναμίται, ὡς καὶ οἱ Κινέζοι ἔχουν ἀπὸ πολλοῦ τὴν συνήθειαν νὰ ψάλλουν εἰς τὴν ἰδίαν τῶν γλώσσων παραφράσεις λειτουργικῶν προσευχῶν.

— Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Βιέννης ἔχει καθιερώσει ἑβδομαδιαίαν ἐκπομπὴν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ ἐν Λίβερπουλ ἀγγλικανὸς E.H. Patey διεκήρυξε προσφάτως, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰς γυναῖκας νὰ λαμβάνουν τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα. Ἡ ἀποψις αὕτη ὑπεστηρίχθη εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἑτσίαν συγκέντρωσιν τῆς «ἐταιρείας διὰ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν τῆς γυναίκης». Μεταξὺ ἄλλων ὁ Patey εἶπε: «Θάττον ἡ βράδιον θὰ ἔλθῃ ὁ θεσμὸς τῆς χριστιανικῆς ἱερείας καὶ οἱ ἄνθρωποι μόνις θὰ πιστεύουν, ὅτι ὑπῆρχεν ἐποχὴ, καὶ ἦν εἰς τὴν θύραν τοῦ ἱερατικοῦ λειτουργήματος ὑπῆρχεν ἡ ἐπιγραφή «Μόνον διὰ τοὺς ἄνδρας». Τὸ πρόβλημα διὰ τὴν πλήρη ἱεροτονίαν τῆς γυναίκης δὲν πρέπει κατὰ τὴν γνώμην του νὰ ἀπομονωθῇ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν ἀπαγκόσμιον κίνησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἀνακαλύπτει νέας δημιουργικὰς ἰκανότητας εἰς τὴν συνεργασίαν τῶν χριστιανῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν».

Ἡ δυσφορία, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος «Ecclesiam Suam», εἶναι ἐκδηλος καὶ εἰς τὸν ἀγγλικανικὸν κόσμον. Οὕτω τὸ περιοδικὸν «Church Times», ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, γράφει, ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει διὰ τὴν ἀμεγάλῃν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸν τόνον καὶ τὸ περιεχόμενον μεταξύ τῆς πρώτης ἐγκυκλίου τοῦ πάπα Παύλου... καὶ τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ προκατόχου τῶν πάπα Ἰωάννου. Ὁ πάπας Παῦλος «ἔχει ἐγκαταλείψει τὸν προχαρχθέντα δρόμον, διὰ νὰ τονίσῃ τὸ βαθὺ χάσμα, ὅπερ χωρίζει τὸν χριστιανισμόν ἀπὸ τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ τὸν ρωμαιοκαθολικισμόν ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου μέρους τῆς χριστιανισύνης».

Καὶ ἡ ἀσκοῦσα μεγάλην ἐπιρροὴν βρετανικὴ ἡμερησία ἐφημερὶς «The Guardian» φέγει τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον διὰ τὸ ὅτι αὕτη ἀποδίδει «εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος». Οὕτως ὁ πάπας παραθεωρεῖ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ἀφτηρίαν τῆς «Οἰκουμενικῆς Κινήσεως» καὶ τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν».

— Κατὰ τὸ τελευταῖον δεκάημερον τοῦ Σεπτεμβρίου ἀφίχθη εἰς Μεγάλην Βρετανίαν ὡς προσκεκλημένος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Καντέρμπουρ ὁ Μακ. Πατριάρχης τῆς Μόσχας κ. Ἀλέξιος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Νικοδημοῦ, Διευθυντοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

Τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Σεπτεμβρίου ἐφιλοξενήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Καντέρβουρ ὁ Μακ. Πατριάρχ-

χης Μόσχας κ. 'Αλέξιος μετά τῆς συνοδείας αὐτοῦ, εἰς ἣν ἀνήκε καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λένινγκραντ κ. Νικολάημος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς τῶν εἰς Ἀγγλίαν οἱ διακεκριμένοι ρώσοι κληρικοί εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσουν μετὰ τῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὰς σχέσεις Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν ζητημάτων.

— Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρ ἀπέστειλε πολλοὺς παρατηρητὰς εἰς τὴν γ' φάσιν τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ὁ Παγκόσμιος Λουθηρανικὸς Σύνδεσμος ἀπέκτησεν ὡς νέα μέλη αὐτοῦ τὰς δύο λουθηρανικὰς ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας καὶ τὴν λουθηρανικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ταγκανίκας. Διὰ τῶν νέων τούτων μελῶν ὁ Σύνδεσμος περιλαμβάνει τώρα 70 ἐκκλησίας καὶ 12 ἀνεγνωρισμένας κοινότητας εἰς 40 χώρας.

— Οἱ Μεθοδισταὶ τῆς Ἰνδουσίας (Σουμάτρα) ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Μεθοδιστῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀπετέλεσαν ἀνεξάρτητον Ἐκκλησίαν.

Ἡ Ἰαπωνικὴ «Ἐυαγγελικὴ—Λουθηρανικὴ Ἐκκλησία» σχεδιάζει κατὰ τὰ προσεχῆ 10 ἔτη νὰ ἐξαποστείλῃ ἱεραποστόλους εἰς τὴν Βραζιλίαν. Ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος ἱερὺς Hiroshi Fuji καὶ ἡ οἰκογενεὶά του ἤρχισαν ἤδη τὴν ἱεραποστολικὴν ἐργασίαν των.

— Ἡ Σύνοδος τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Βελγίου μὲ μεγάλην πλειοψηφίαν ἀπεφάσισε νὰ ἀναλαμβάνουν τὸ ἱερατικὸν λειτουργημὰ γυναικῆς θεολόγοι.

— Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐωρτάσθη ἐν Γενεύῃ ἡ συμπλήρωσις 400 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Καλβίνου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ὁμοφώνως ὥρισεν ὡς μέλλοντα διάδοχον τοῦ νῦν Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Π.Σ.Ε. Δρος Visser 't Hooft τὸν βρετανὸν ἱερέα Patrick Podger.

Ἡ πρώτη ἐθνικὴ θεολογικὴ συνέλευσις διὰ τὴν πρόδον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἰς τὴν Σαλαμάνκα τῆς Ἰταλίας προέτεινεν, ὅπως Ὁρθόδοξοι καὶ Προτεστάνται καθηγήται ἀναλλάβον θεολογικὰς ἔδρας εἰς τὰ ρωμαιοκαθολικὰ ἱεροσπουδαστήρια διὰ τὴν παράδοσιν τῆς ὀρθοδόξου καὶ προτεσταντικῆς θεολογίας.

Ἐσχάτως ὑπὸ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Προτεσταντῶν ἰδρύθησαν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ Ἰνστιτούτα Οἰκουμενικῆς Θεολογίας. Ὁῦτο τὸν Αὐγούστον ὁ καρδινάλιος Μπέα ἔθεσε ἐν Trier τῆς Βερμανίας θεμέλιον λίθον ἰδρύματος μελέτης ὑπὸ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς θεολογίας. Τὸν Ἰούλιον ἰδρύθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Freiburg τῆς Ἑλβετίας «Ἰνστιτούτον οἰκουμενικῶν σπουδῶν». Ἐπίσης πρό τινων μηνῶν ἰδρύθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου Ἰνστιτούτον Οἰκουμενικῆς θεολογίας διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ H. Fries.

Ὡσαύτως ἡ Σύνοδος τοῦ παγκοσμίου λουθηρανικοῦ συνδέσμου ἀπεφάσισε τὴν ἰδρυσιν «Λουθηρανικοῦ ἰδρύματος οἰκουμενικῶν ἐρευνῶν». Πρῶτος πρόεδρος τοῦ ἰδρύματος εἶναι ὁ ἐν Βαυαρίᾳ διακεκριμένος λουθηρανὸς ἐπίσκοπος D. Hermann Dietzfelbiger.

Τὸν παρελθόντα Αὐγούστον ἐν τῷ οἰκουμενικῷ ἰνστιτούτῳ τῆς μονῆς τῶν Βενεδικτῶν τοῦ Niederaltaich ὄργανώθησαν τέσσαρες ἀήμεραι συναντήσεως Ὁρθοδόξων, Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ἐυαγγελικῶν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος: «Νέα σχέσις τῶν ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας μετὰ τὴν σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ». Κύριοι εἰσηγηταὶ ἦσαν ὁ Dr. Gottfried Maron (Erlangen), παρατηρητῆς τοῦ «Ἐυαγγελικοῦ Συνδέσμου» εἰς τὴν σύνοδον, καὶ ὁ ἱεροσούτης καθηγητῆς Dr. Wilhelm de Vries (Ρώμη).

— «Ἡ κυριαρχία τοῦ Χριστοῦ» ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ, ἐν τῷ ἐπαγγέλματι καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ ἦτο τὸ θέμα τοῦ πρώτου οἰκουμενικοῦ συνεδρίου νεολαίας ἐν Kingston τῆς Jamaica. Τὸ συνέδριον συνεκλήθητῃ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τῆς Jamaica.

Παρέστησαν εἰς τὸ συνέδριον νέοι ρωμαιοκαθολικοὶ, ἀγγλικανοὶ καὶ λοιποί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπρόλιτου Παραμυθίας, Φιλιππῶν καὶ Γηρομερίου Τίτου, Λόγοι γαλήνης. (Ὁμιλίαι ἀπὸ ραδιοφώνου). Ἐκδοσις δευτέρα. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 64.

Τοῦ αὐτοῦ. Τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον τοῦ Ἐφημερίου. Ἐκδοσις δευτέρα. Ἀθῆναι 1964, σελ. 30.

Βασιλείου Γ. Ἀτέση, Μητροπολίτου Πρ. Δήμου, Ἐκ τοῦ ἀρχείου μου. Α'. Ἐγγραφα ἀξία λόγου. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 52.

Γ. Παπαγεωργίου - Ἐράλδου, Ἐπιτίμου Γυμνασιάρχου, Τὸ ἐκπαιδευτικὸν Νομοσχέδιον ἐθνικὸς κίνδυνος. Ἀθῆναι 1964. (Πολυγραφημένον). Σελ. 13.

Ζαφειρίου Ἀντωνίου Βάου, Ναοὶ καὶ Ναυδρια τῆς Μήλου. Ἐξετυπώθη καλλιτεχνικῇ ἐπιμελείᾳ Ἑλληνικῆς Περιηγητικῆς Λέσχης. Ἀθῆναι Σεπτέμβριος 1964. Σελ. 1στ' + 588.

Σήφη Γ. Κόλλια, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαὴλ ὁ ἅγιος Κορινθίας. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 87. Εἰκόνες ἐκτός κειμένου 15.

Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ν. Παπουτσοπούλου, Ἱεροκήρυκος τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, Αἱ κακοδοξίαι τοῦ Παπισμοῦ (Ἀνατολὴ καὶ Δύσις). Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθῆναι 1964. Σελ. 72.

Σπύρου Ν. Ἀβούρη, Γυμνασιάρχου, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑπτανήσου ἐπὶ Ἀγγλοκρατίας. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 63.

Θαλῆ Δημ. Μυλωνᾶ, Διπλ. Πολιτικῶν - Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν - Δικηγόρου, Διεθνῆ Θέματα. Κυπριακόν. Οἰκ. Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως. Αἰγιαλίτις ζώνη. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 79

Ἀκολουθίαι τῶν ἁγίων ἐνδόξων Νεομαρτύρων Μανουῆλ καὶ Ἰωάννου τῶν ἐκ Σφακίων Κρήτης. Ποιηθεῖσαι ἐν ἀγίῳ Ὁρει ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐκδίδονται προνοία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λάμπης καὶ Σφακίων Ἰσιδώρου. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 48.

Ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Ἀποσ. Βιτάλη, Ἱεροκήρυκος Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης, Προσκυνητοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ Ἅγιοι Τάφοι. Ἐν Ἀθῆναις 1964.

Π. Β. Πάσχου, Μυστικὸν Ἐξρ. Δοκιμὲς θρησκευτικῆς ποιήσεως. Οἱ Ἐκδόσεις τῶν Φίλων. Ἀθῆναι 1964. Σελ. 93.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Τὸ Χαρούμενο Σπίτι. Τεύχος 152. Σεπτέμβριος 1964. Τὰ Χαρούμενα Παιδιά. Τεύχος 153. Σεπτέμβριος 1964.

Ὁ Ποιμὴν Μυτιλήνης. Ὀκτώβριος 1964, Ἀρ. 10.

Ἄμπελος. Ὀκτώβριος 1964. Ἀρ. 10.

Ἀπόστολος Τίτος. Σεπτέμβριος 1964. Τεύχος 9.

Ἑλληνοχριστιανικὴ ἀγωγή. Ἀθῆναι, Ὀκτώβριος 1964, 141.

Ἀκτίνες. Ὀκτώβριος 1964. Ἀριθ. 254.

Ἐνορία. Ἀθῆναι, 15 Ὀκτωβρίου 1964. Ἀριθ. 379.

Νέα Σιών. Τεύχος Α'-ΣΤ'. Ἰανουάριος-Ἰούλιος 1964. Τόμος ΝΟ'.

Ἡπειρωτικὴ Ἔστια. Ἰωάννινα, Ἰούλιος 1964. Τεύχος 147.

Ἀπόστολος Βαρνάβας. Ἰούλιος-Αὐγούστος 1964. Τεύχος 7-8

Χριστιανός. Σεπτέμβριος 1964. Τεύχος 37.

Ἀγγελιαφόρος. Ὀκτώβριος 1964. Τεύχος 623.

Ὅσια Εἰρήνῃ ἢ Χρυσοβαλαντοῦ. Σεπτέμβριος 1964. Τεύχος 460ν.

Ἐθνικὴ Ἀνασυγκρότησις. Σεπτέμβριος 1964. Τεύχος 167.

Χριστιανικὸν Φῶς. Ὀκτώβριος 1964. Ἀριθ. Φύλλου 61.

Ζωή. 15 Ὀκτωβρίου 1964. Ἀριθ. 2412.

Ἡ Σάλλιγξ τοῦ Ἐυαγγελίου. Ὀκτώβριος 1964. Τεύ-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱ. Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πληρωσιν τῶν κάτωθι κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων:

1) Ἀγίου Σπυρίδωνος ὁμωνύμου Κοινότητος, 2) Ἀγίου Γεωργίου Ἀχοντίου, 3) Ἀγίου Νικολάου Ἀλακλωμενῶν, 4) Ἀγίου Νικολάου Ἐλικῶνος, 5) Ἀγίου Γεωργίου Καλλιθέας, 6) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Φάρου, 7) Γενέσιον Θεοτόκου Μαυρογείας, 8) Προφήτου Ἡλία Δαυλείας, 9) Κοιμήσεως Θεοτόκου Εὐαγγελιστρίας καὶ 10) Ἀγίου Δημητρίου Ἀναλήψεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 2 Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κορινθίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τοῦ ἐφημερίου τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῶν ἐξῆς ἐνοριῶν, ἧτοι: 1) Μεταστ. Θεοτόκου Ἀλμυρῆς, 2) Ἀγίου Δημητρίου Ἀγγελοκάστρου, 3) Ἀγ. Ἀνδρέου Ἀρχ. Νεμέας, 4) Ἀγ. Κων/νου Καλεντζίου, 5) Ἀγ. Σπυρίδωνος Φανεοῦ, 6) Ἀγίου Νικολάου Ἀν. Συν. Τρικάλων, 7) Μετ. Σωτήρος Μ.Σ. Τρικάλων, 8) Ἀγίου Γερασίμου Ὑψ. Ἀλωνίων, 9) Ἀγ. Σπυρίδωνος Κορφωτίσσης, 10) Ἀγίου Παντελεήμονος Μαυρολιθαρίων, 11) Ἀγίας Παρασκευῆς Πισσιῶν, 12) Ἀγ. Κων/νου Μάννας, 13) Ἀγίου Γεωργίου Πανοράματος, 14) Ἀγίου Γεωργίου Κουτσουμαδίου, 15) Κοιμ. Θεοτόκου Πλατανίου (Ἀργολίδος), 16) Ἀγίου Γεωργίου Σοφιανῶν καὶ 17) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ταρσοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημεριοὶ τῶν μνημονευθέντων Ἑνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Κορινθίας ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωνείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Βασιλείου Παγουρίων, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Μαρωνείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

χος 10.

Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς. Σεπτέμβριος 1964. Ἀριθ. 9.
Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ὀκτώβριος 1964. Ἀριθ. 188.
Ὁ κόσμος Ἑλληνίδος. Ὀκτώβριος 1964. Ἀριθ. 112.
Ἀγορευτικὴ Βιβλιοθήκη. 1964. Ἀριθ. 337-338.
Κυψέλη. Ὀκτώβριος 1964. 60.
Συζήτησις. Ὀκτώβριος 1964. Τεύχος 58.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν: Δρχ. 50, 75, 100 ἐτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἐτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, «Ἐκὰς οἱ βέβηλοι».

Ἐπισκόπου Μελόης Αἰμιλιανοῦ, Ἡ Ποιμαντική τοῦ Μετανάστου.

Αἰμιλιανοῦ Τσιρπανλῆ, Ἡ θεολογία τῆς ἱστορίας κατὰ τὸν Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρέα.

Γ. Παπαγεωργίου-Ἐράλδου, Ἡ προέλευσις τοῦ δνόματος Οἰκουμένιος.

Γ. Π. Γιαννακοπούλου, Οἱ ἀπὸ δημίων καὶ δεμοφυλάκων ἄγιοι.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Βιβλιογραφία.

Προκηρύξεις.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΕΙΡΩΝΗ
Μενάνδρου 4—Ἀθῆναι—Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασωνίδου 22 — Σούρμενα